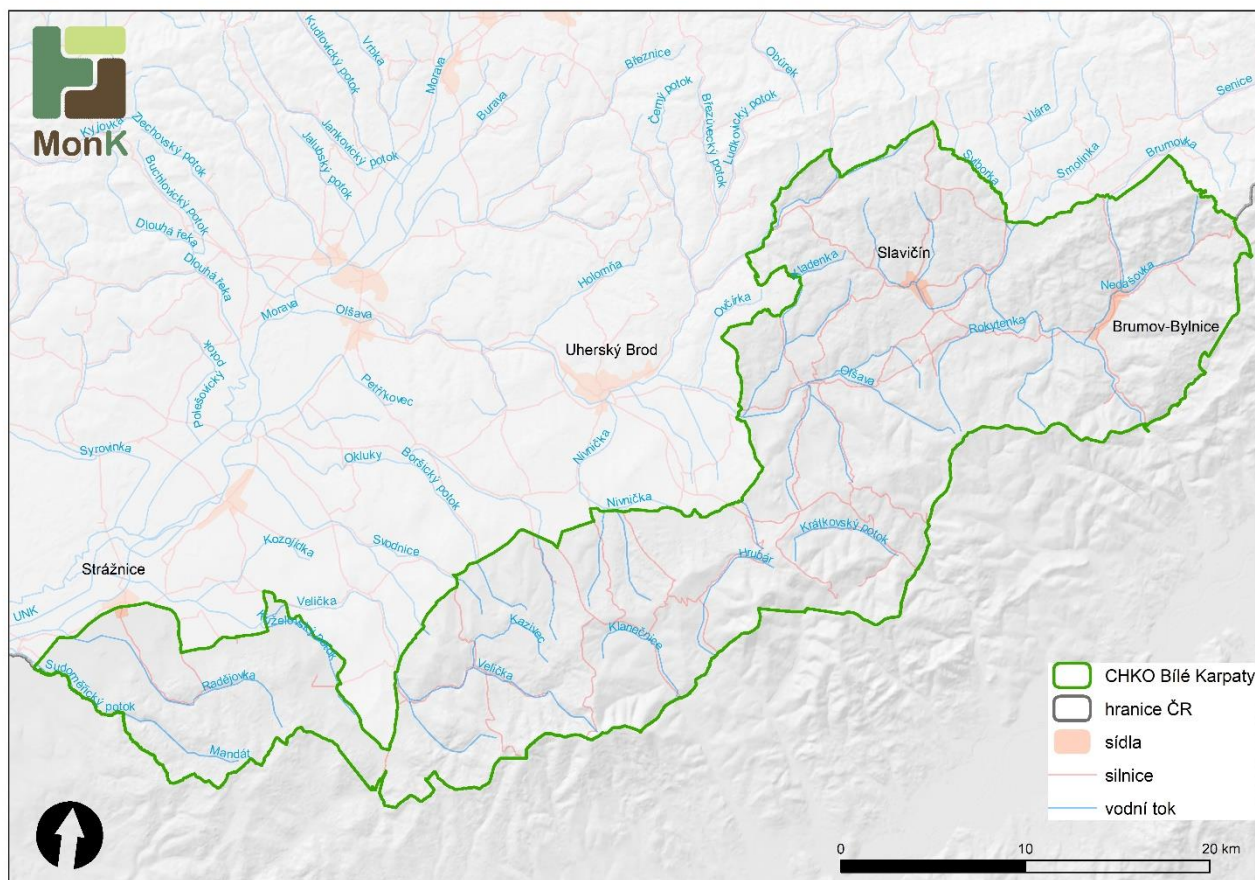

CHKO Bílé Karpaty

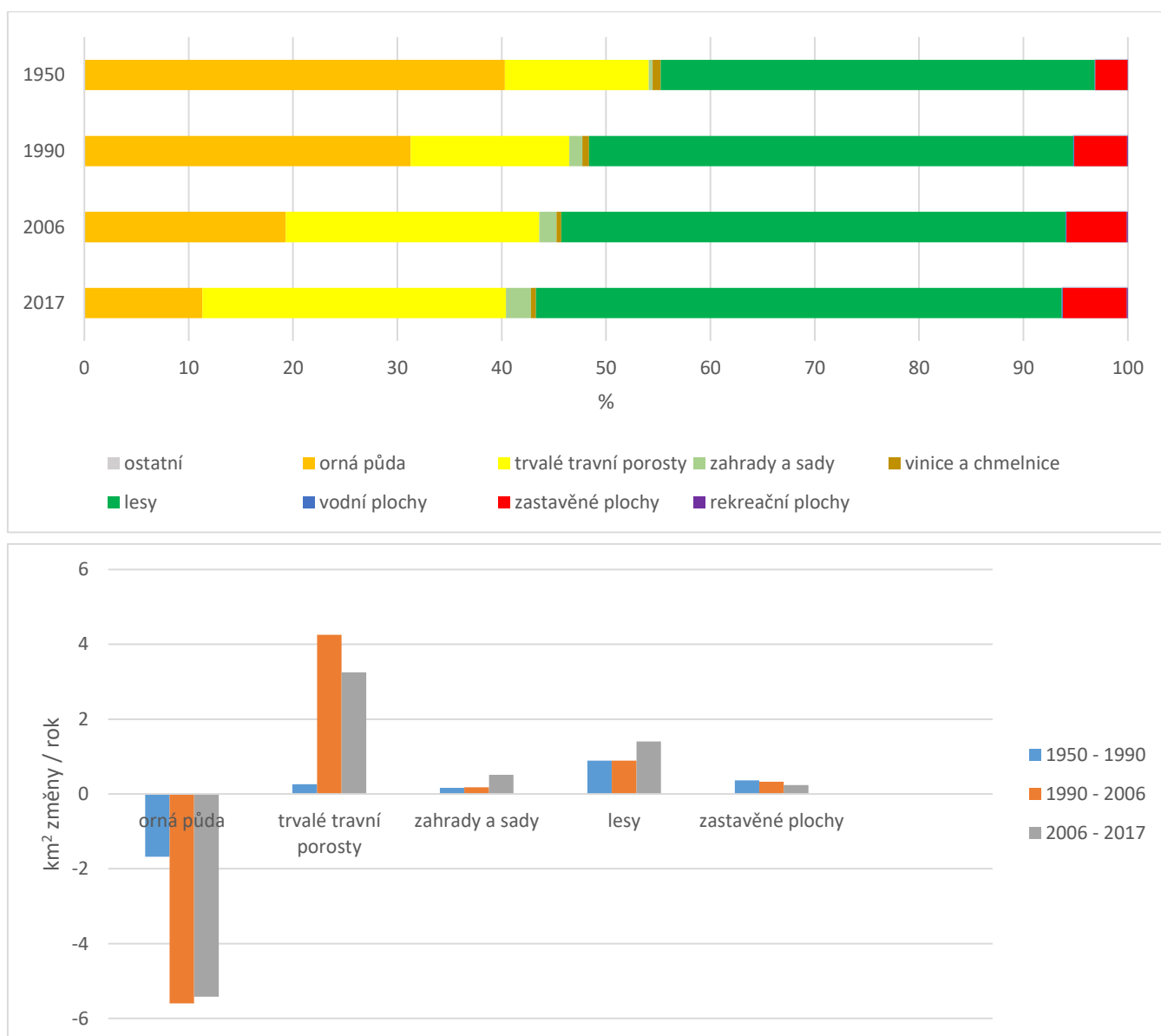
Obsah

1. Změny krajinného pokryvu	2
1.1 Změny a jejich vývoj	2
1.2 Distribuce změn v území	6
1.3 Interpretace změn	7
2. Změny říční sítě a její fragmentace	7
3. Analýza antropogenního tlaku na krajinu	11
4. Fragmentace krajiny	17
5. Habitatové modelování	25

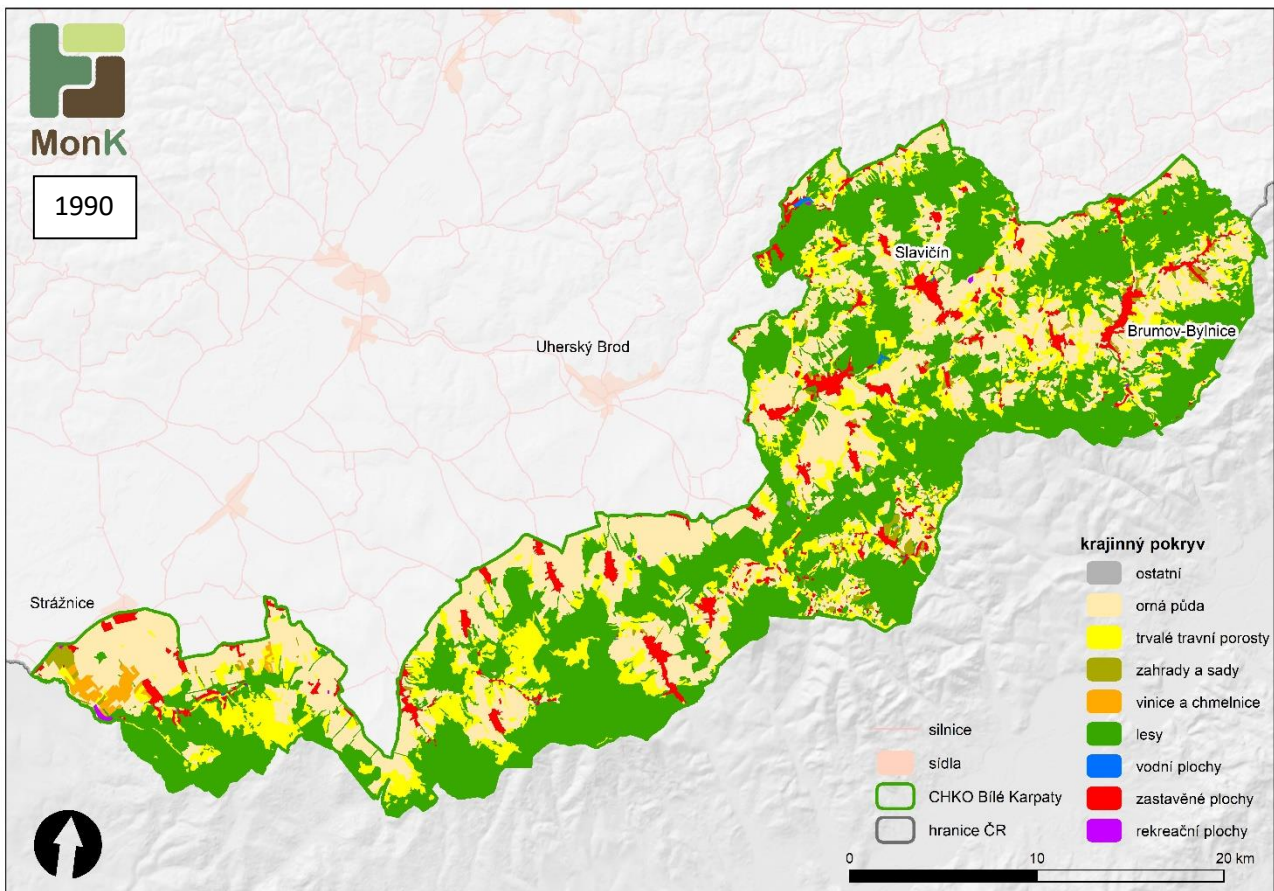
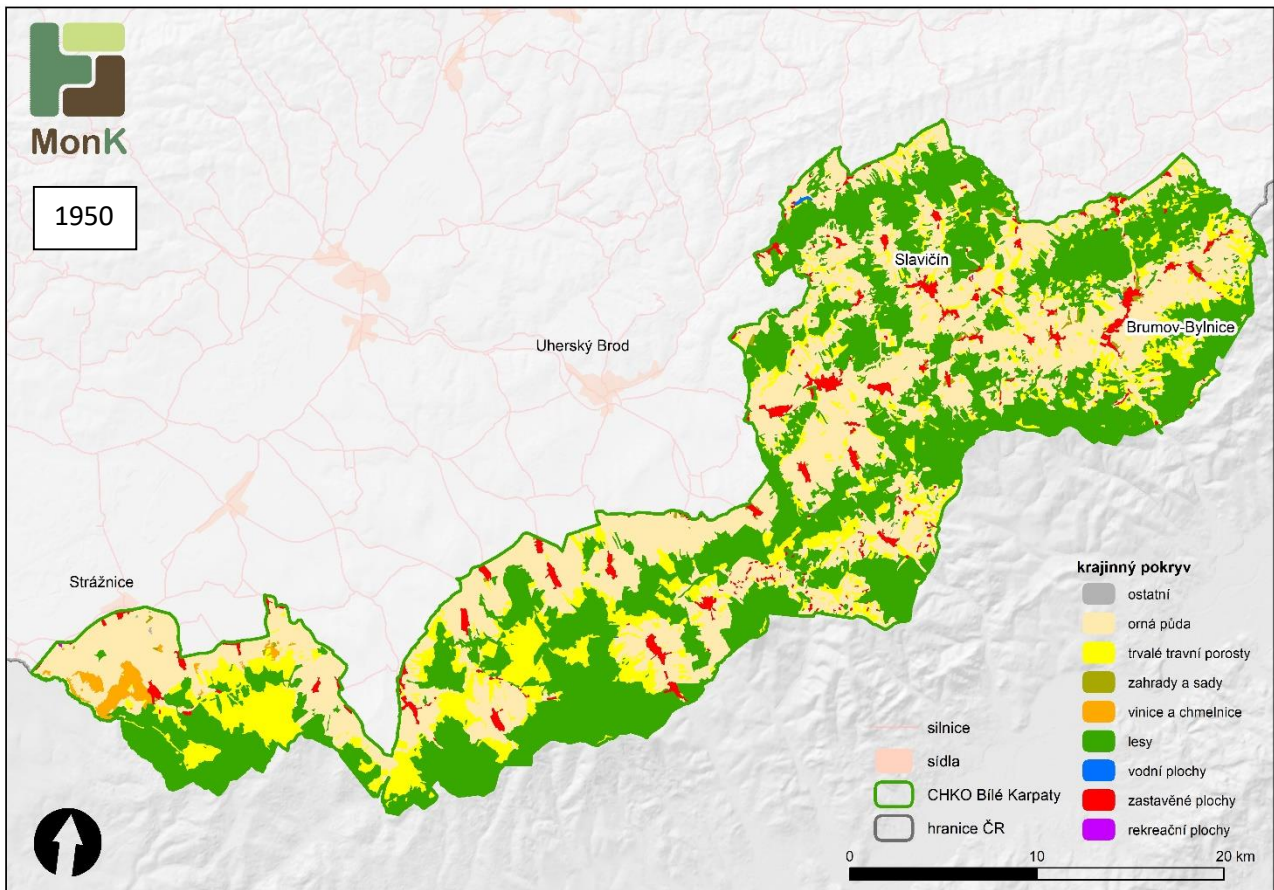
1. Změny krajinného pokryvu

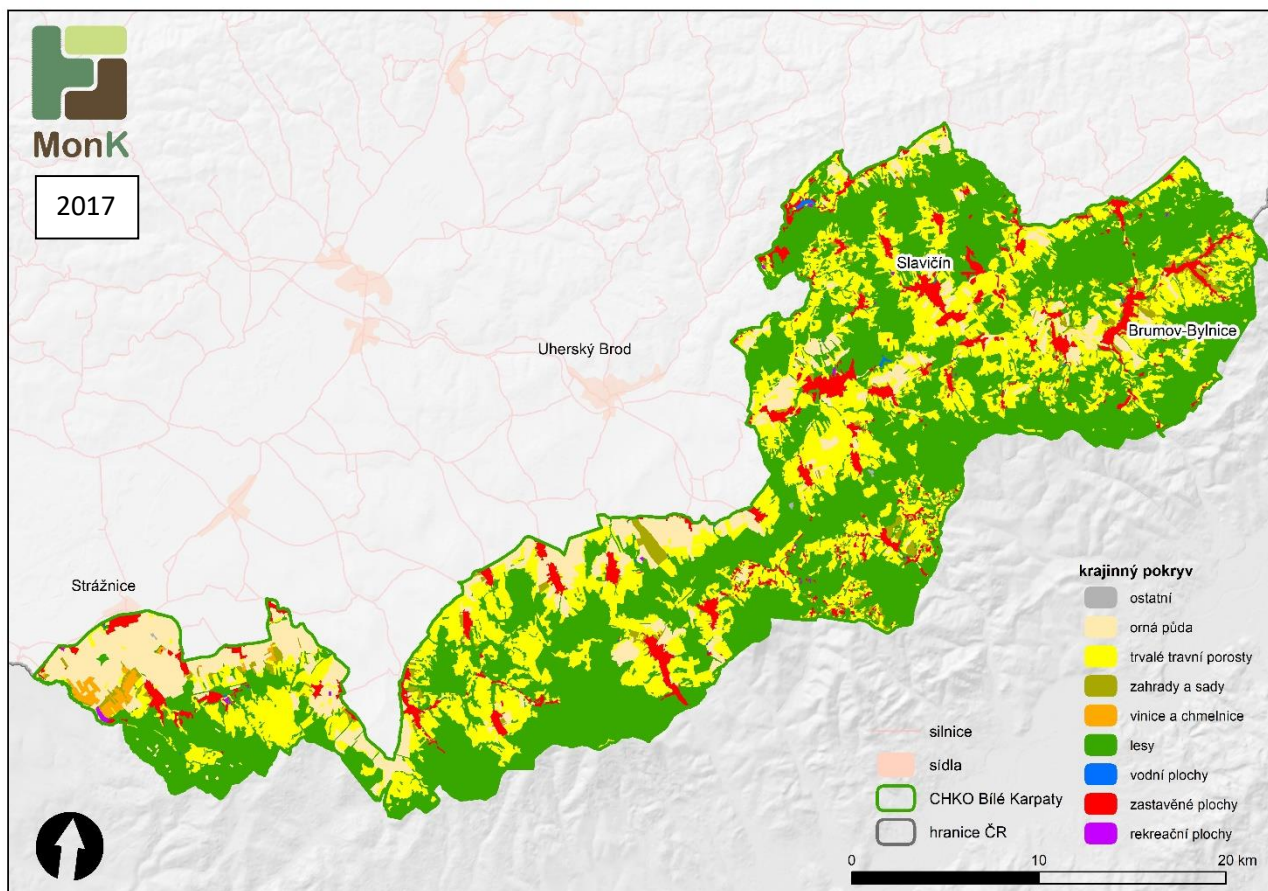
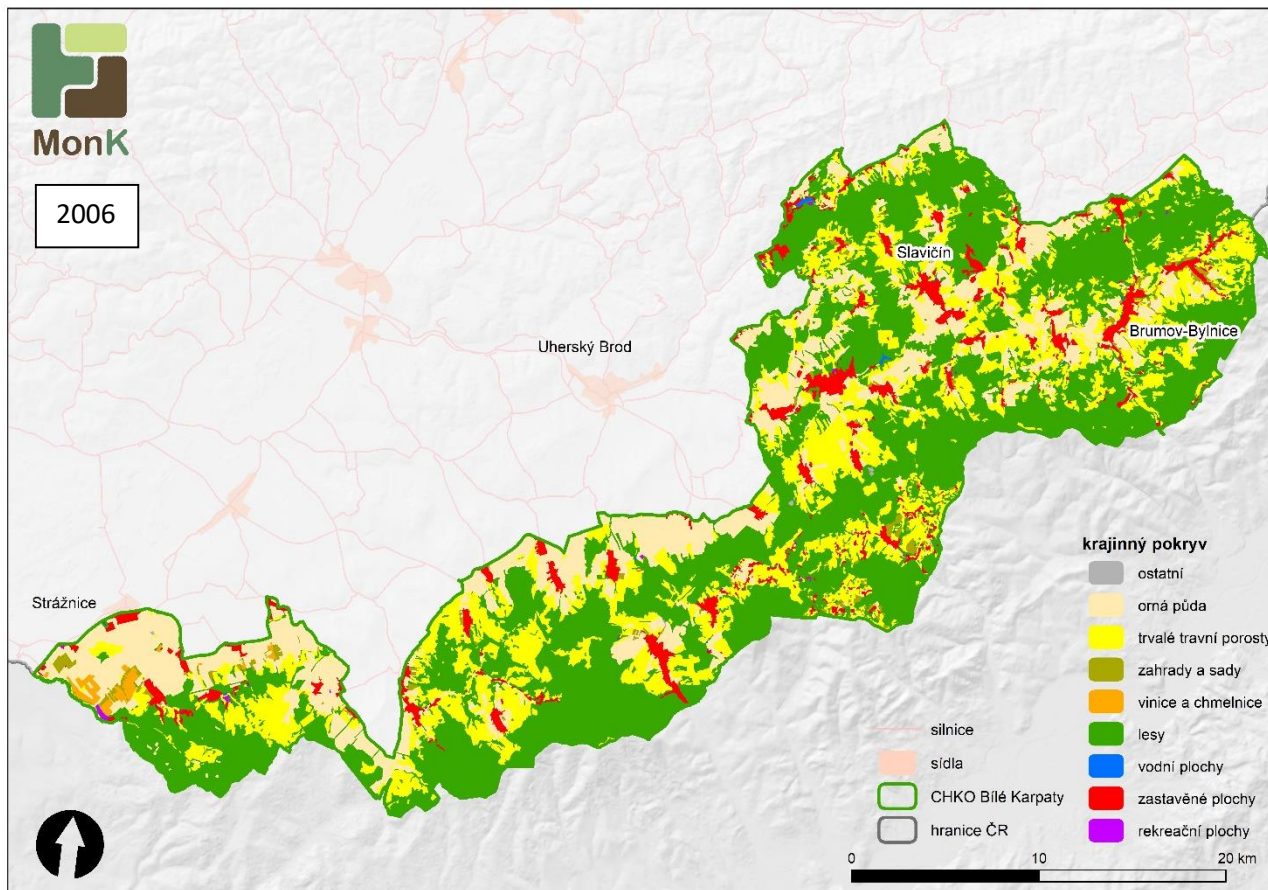
1.1 Změny a jejich vývoj

Vývoj krajinného pokryvu v CHKO Bílé Karpaty se nesl především ve znamení přeměny orné půdy na trvalé travní porosty a dominance lesa ve všech sledovaných časových horizontech, přičemž les ještě postupně zvětšoval svou rozlohu. V prvním časovém horizontu zachycujícím 50. léta 20. století měly lesy a orná půda skoro totožnou rozlohu (obě kategorie mírně nad 40 %), v každém období byla ale přeměna orné půdy na trvalé travní porosty nejrozsáhlejším procesem s nejvyšší intenzitou během druhého období mezi roky 1990 a 2006 (Obr. 1.1). V posledním sledovaném období (2006–2017) tvořila orná půda okolo 11 % území a trvalé travní porosty 29 %. Krajina CHKO Bílé Karpaty se dále vyznačuje relativně rozsáhlou přítomností kategorií zahrad a sadů a vinic a chmelnic (na území CHKO jen s výskytem vinic). Po celou dobu se zvětšoval podíl zastavěného území. Na rozdíl od většiny ostatních území se zvětšoval počet plošek ukazující na heterogenní strukturu krajiny (Obr. 1.2).

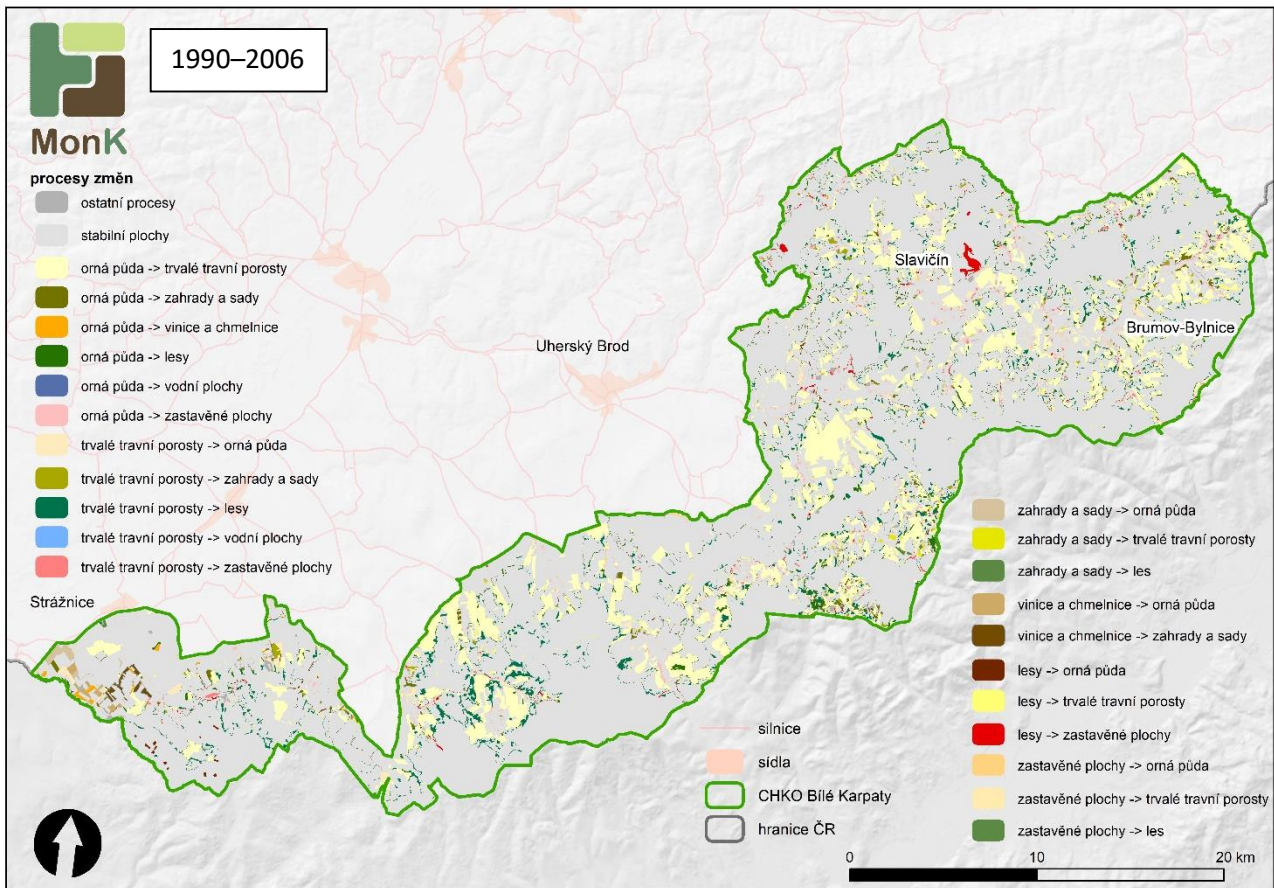
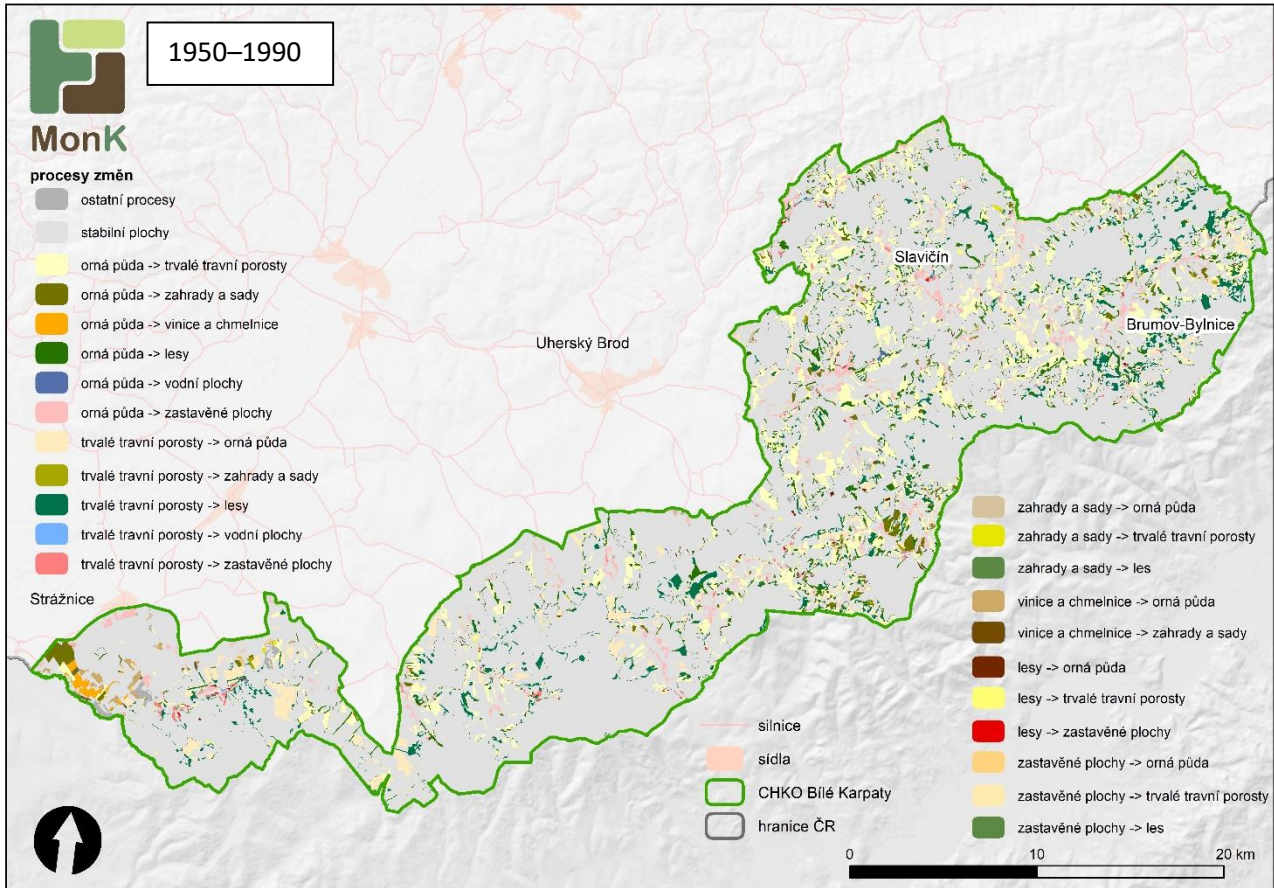

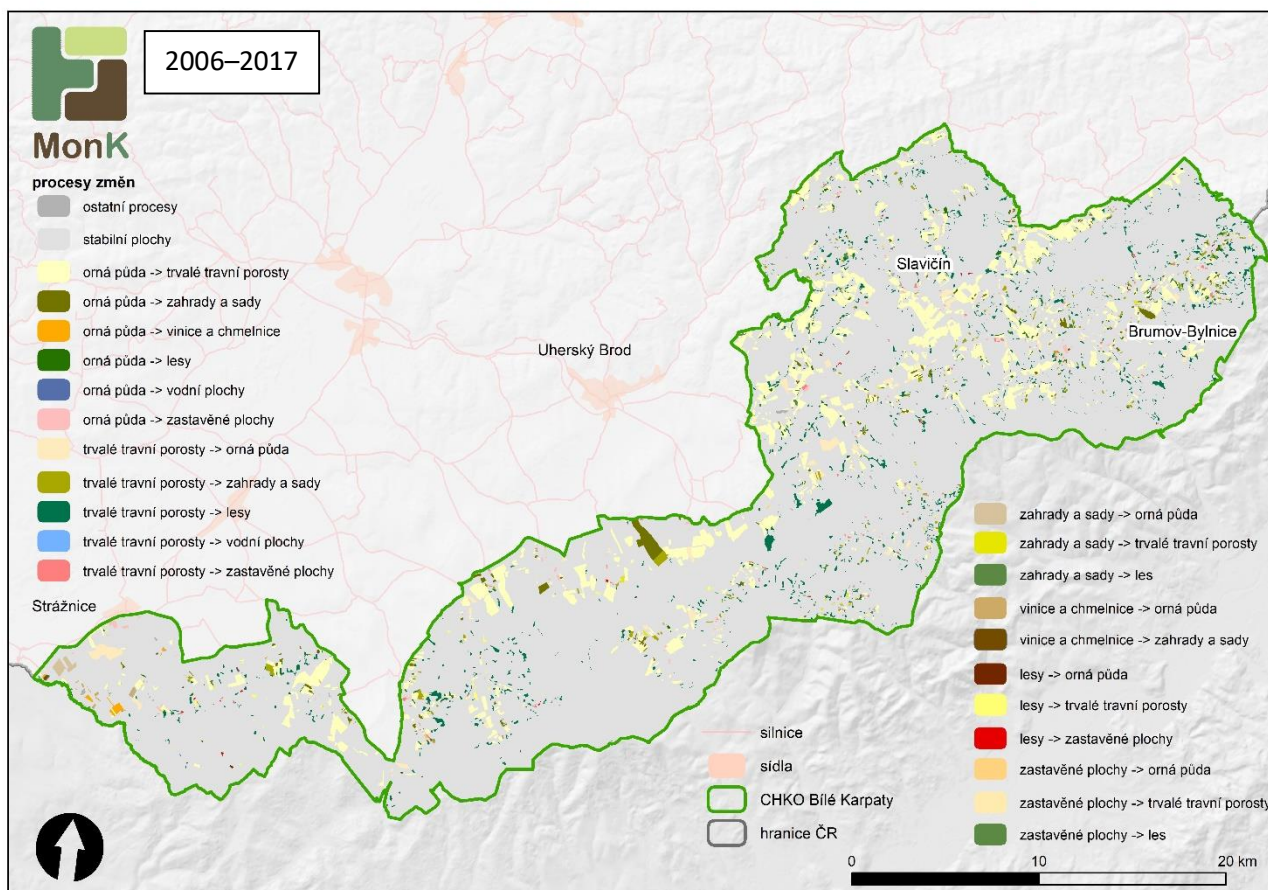
Obr. 1.1 Vývoj krajinného pokryvu v CHKO Bílé Karpaty

Obr. 1.2 Vývoj krajinného pokryvu v CHKO Bílé Karpaty od r. 1950 do 2017

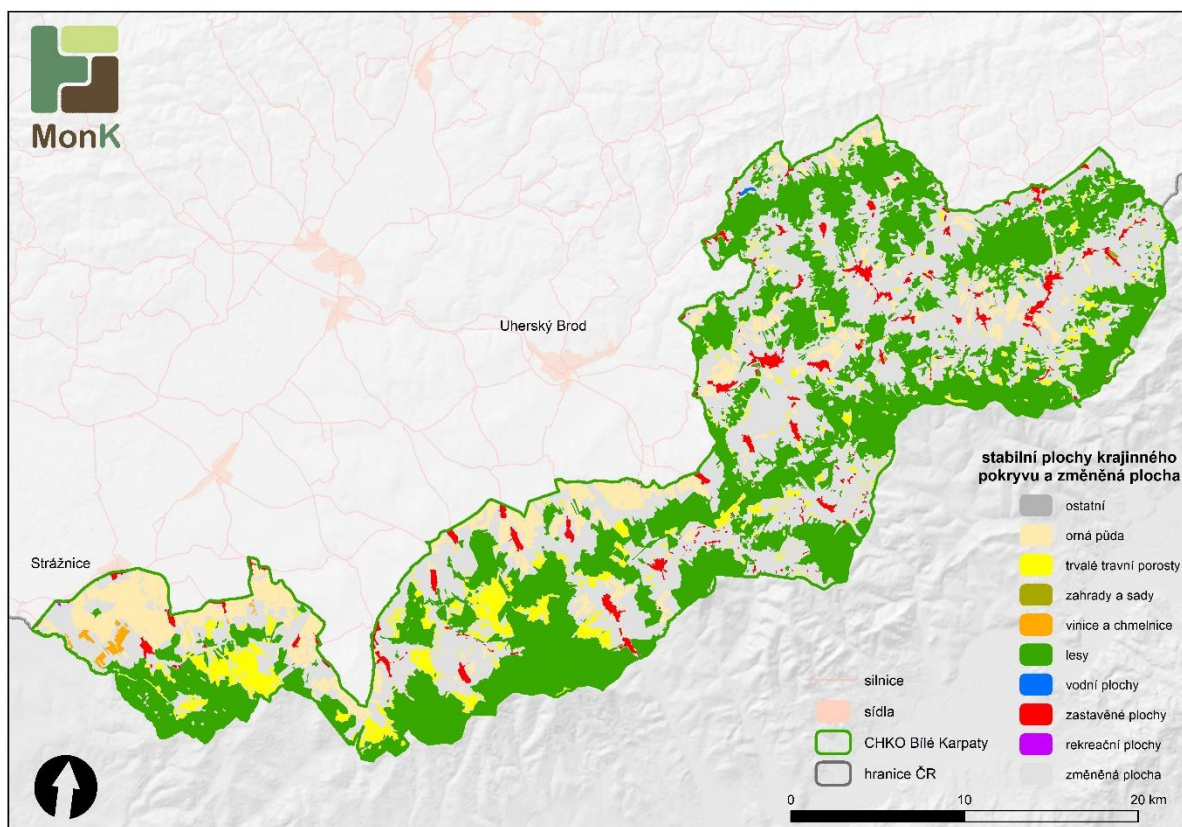
Obr. 1.3 Prostorové rozložení procesů změn kategorií krajinného pokryvu v CHKO Bílé Karpaty v obdobích 1950–1990, 1990–2006 a 2006–2017

1.2 Distribuce změn v území

Z hlediska vývoje krajinného pokryvu patří mezi stabilní části výše položené části území u hranice se Slovenskem, kde se po celé sledované období vyskytoval les (Obr. 1.4). Ten postupně po svých okrajích zvětšoval rozlohu. V nižších polohách pak ležela orná půda a trvalé travní porosty, přičemž docházelo ke zvětšování rozlohy trvalých travních porostů na úkor orné půdy, např. v okolí Bojkovic, Brumova-Bylnice, Luhačovic, Slavičína či Štítné nad Vláří-Popova (Obr. 1.3). Pro území charakteristické sady byly koncentrovány zejména v jeho východní části a jejich zvětšování probíhalo od 50. let až do roku 2017, např. v okolí Brumova-Bylnice, Návojně a Nedašova. Naopak vinice byly rozšířeny v západní části. K rozšiřování sadů ale i vinic docházelo např. u Sudoměřic, tamější sady pak zanikaly v posledním sledovaném období 2006 až 2017, ač v součtu docházelo na území CHKO k rozvoji sadů, např. mezi Korytnou a Suchou Lozí vzniknul v období 2006 až 2017 sad s rozlohou více než 170 ha.

Zástavba v území měla dvojitý charakter – rozptýlená zástavba, pro území charakteristické tzv. kopanice, a převládající kompaktnější sídelní útvary s navazujícími zahradami a sady. Zejména mezi roky 1950 a 1990 došlo k nárůstu zástavby, např. ve Strážnici, Radějově, Korytné, Bojkovicích, Slavičíně, Štítné nad Vláří-Popovem či Brumově-Bylnici.

Podrobnější výčet jednotlivých konkrétních změn naleznete v samostatné textové příloze.

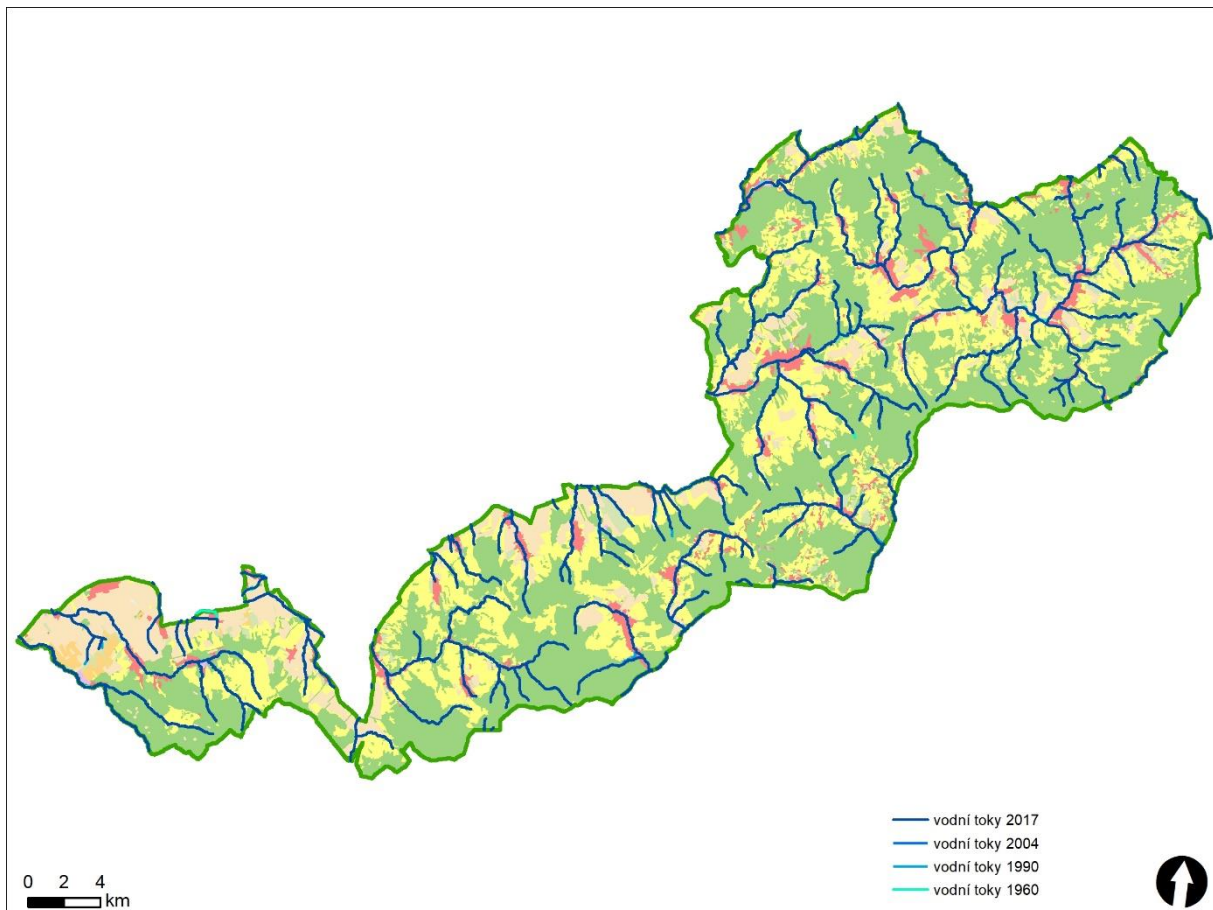
Obr. 1.4 Dynamika krajiny CHKO Bílé Karpaty vyjádřená stabilními a nestabilními plochami za celé sledované období

1.3 Interpretace změn

V CHKO Bílé Karpaty došlo ke změnám typickým i pro další výše položená chráněná území. Jedná se o ústup od intenzivního zemědělského využití v podobě orné půdy k extenzivnějším způsobům využití, jako jsou trvalé travní porosty. Zároveň je pro území charakteristické i další zemědělské využití; v kategoriích krajinného pokryvu objevující se kategorie *sadů a zahrad* a *vinic a chmelnic* (v území reálně jen chmelnic) a jejich rozvoj. Dále bylo rozlohou významné zarůstání krajiny - nárůst rozlohy lesa, zejména na úkor trvalých travních porostů a orné půdy. Krajina má oproti jiným pohraničním horským chráněným územím relativně heterogenní strukturu, kde se počet plošek během sledované doby navýšil. Díky kontinuitě vývoje osídlení se průběžně zvětšuje podíl zastavěných ploch s nejvyšším nárůstem v prvním sledovaném období mezi roky 1950 a 1990.

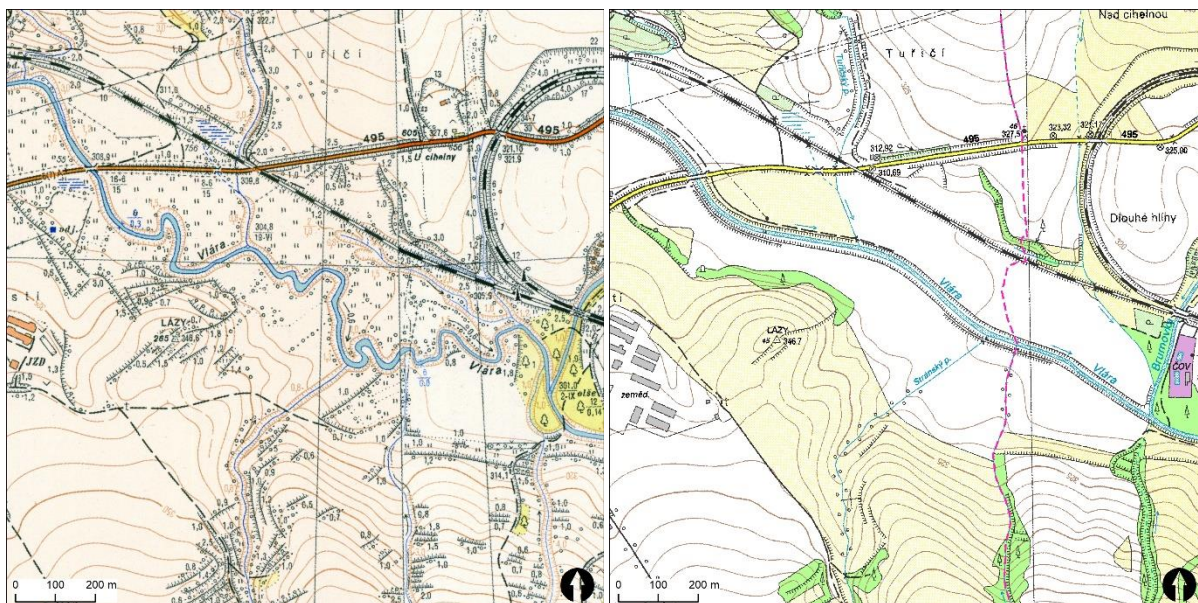
2. Změny říční sítě a její fragmentace

Říční síť byla zpracována v digitální podobě na základě dostupných topografických map z 50. a 90. let 20. století a s využitím vektorových dat ZABAGED pro období roku 2004 a 2016. Bohužel nebylo na území CHKO metodicky jednotně postupováno při vytváření všech mapových podkladů, proto je nutné prezentované výsledky kriticky zhodnotit. V doplňujícím textu jsou proto uvedeny také typové příklady problematického zobrazování říční sítě s možným vlivem na výsledky změn a hustoty říční sítě. Taktéž jsou uvedeny konkrétní postupy v případě sjednocení zjevných nepřesností pro objektivní posouzení vývoje říční sítě v daném území.

Obr. 2.1 Změny říční sítě v rámci CHKO Bílé Karpaty

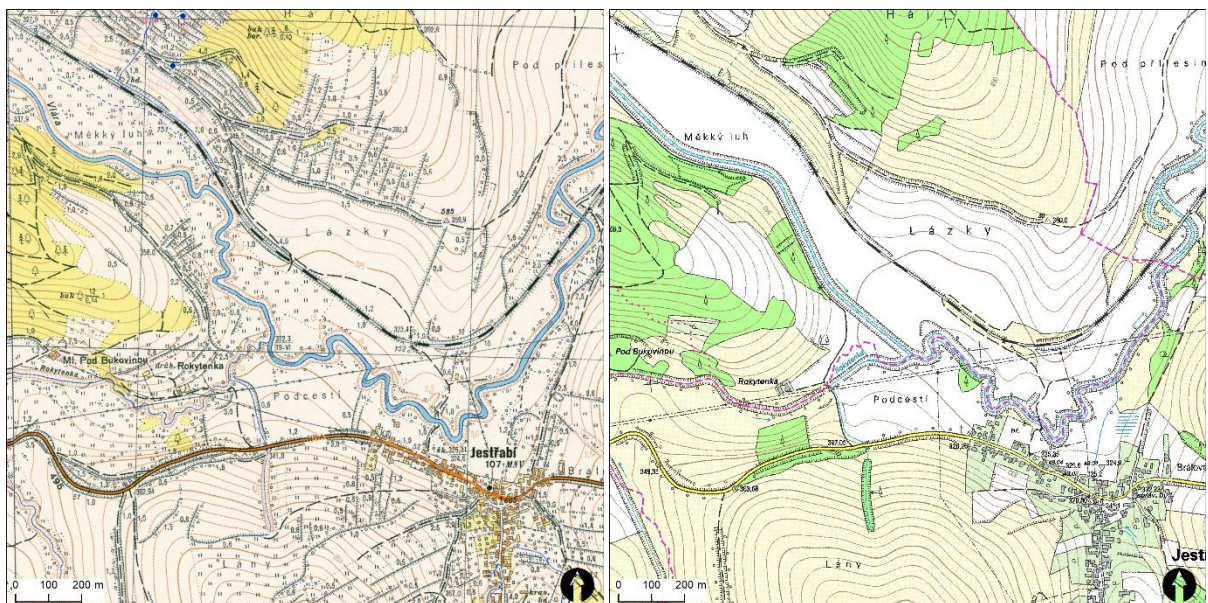
Říční síť v CHKO Bílé Karpaty je v porovnání s dalšími chráněnými územími v České republice středně hustá 0,72 až 0,73 km/km². Kromě vodních toků odtékajících do povodí Moravy, jsou zde také některé toky odtékající na Slovensko do povodí Váhu (Vlára, Hrubár, Drietomice). Délka většiny vodních toků Bílých Karpat se v dlouhodobém vývoji výrazně nezměnila (Obr. 2.1). Taktéž pozice koryt významnějších vodních toků neprodělala zásadnější změnu. Je to dáno i charakterem reliéfu s vyšším podílem vrchovinného reliéfu a zaříznutých úzkých údolí. Přesto lze nalézt některé úseky nivního charakteru, případně úseky v méně sklonitém reliéfu, kde došlo ke změnám v trasování vodních toků. Během přibližně 60 sledovaných let vývoje říční sítě došlo k mírnému poklesu délky vodních toků v CHKO Bílé Karpaty (Tab. 2.1). Na některých úsecích vodních toků zde proběhly regulační zásahy, zejména spojené s napřimováním vodních toků. Nejvýznamněji se napřimování vodního toku projevilo u řeky Vlára, kde byla délka toku zkrácena o 1,5 km. Ukázka zkráceného vodního toku řeky Vlára v okolí obce Štítná nad Vláří je na Obr. 2.2. Kromě změny v říční síti, je zde patrný i zánik většiny podmáčených a vlhkých luk v těsném okolí vodního toku.

Obř. 2.2 Řeka Vlára u Štítného nad Vlárí (1962, 2017)

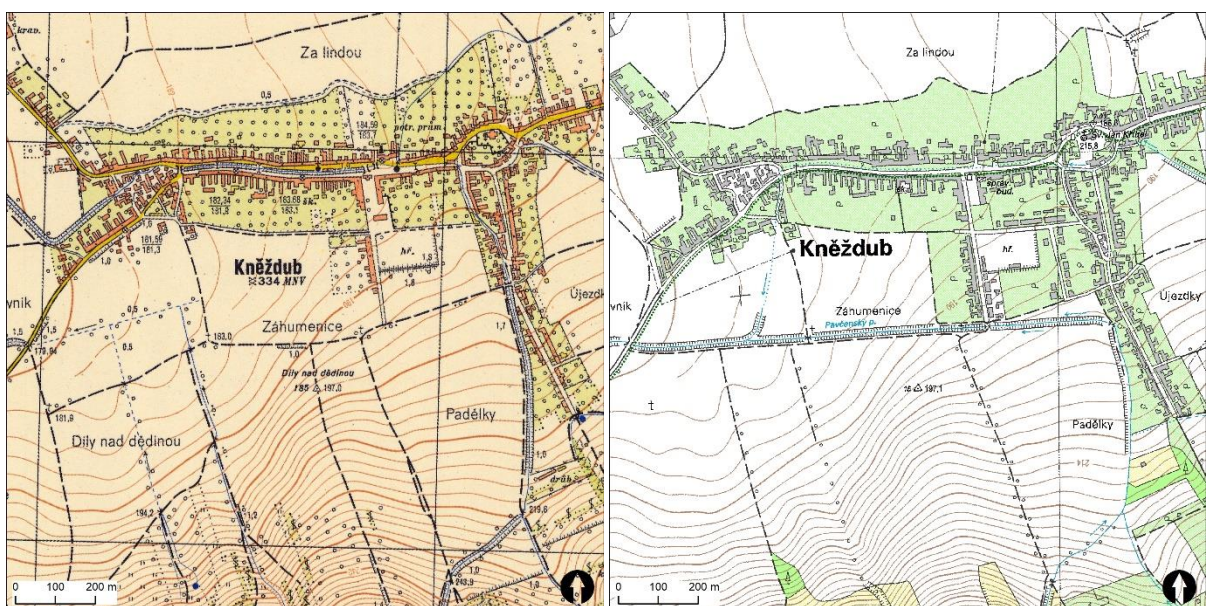
Tab. 2.1 Vývoj hustoty říční sítě na území CHKO Bílé Karpaty

Charakteristiky říční sítě	1960	1990	2004	2017
Celková délka (km)	547,69	544,98	542,27	540,49
Hustota říční sítě (km/km ²)	0,73	0,73	0,73	0,72
Délka řek na území CHKO				
Brumovka	10,04	10,07	9,98	9,98
Hrubár	9,88	9,82	9,69	9,69
Kladenka	14,50	14,48	14,48	14,48
Luhačovický potok	13,01	12,84	12,84	12,83
Olšava	14,94	14,90	14,90	14,90
Radějovka	17,91	17,93	17,93	18,09
Sudoměřický potok	13,13	13,24	13,24	13,37
Velička	17,99	17,71	17,71	17,74
Vlára	24,07	22,40	22,47	22,47

Obr. 2.3 Napříměné úseky vodních toků Vlára a Rokytenka (1962, 2017)

K napřímování některých úseků vodních toků došlo také v nivách řeky Vlára a potoka Rokytenka, zanikly tak cenné lokality s podmáčenými loukami, které byly nahrazeny především ornou půdou, případně produkčními loukami kosenými velkou zemědělskou technikou (Obr. 2.3).

Obr. 2.4 Změna v trasování vodních toků v obci Kněždub a jejím okolí (1960, 2017)

Drobné změny v trasování vodních toků lze doložit i v obci Kněždub a jejím okolí (Obr. 2.4). V roce 1960 protékal obcí Kněždubský potok, který pokračoval na konci obce severozápadním směrem do řeky Veličky. Aktuálně je tento potok v obci zatrubněn a jeho vody jsou odváděny do Pavčenského potoka a Rusovce, který se vlévá do řeky Veličky asi o 1,5 km níže po proudu.

3. Analýza antropogenního tlaku na krajinu

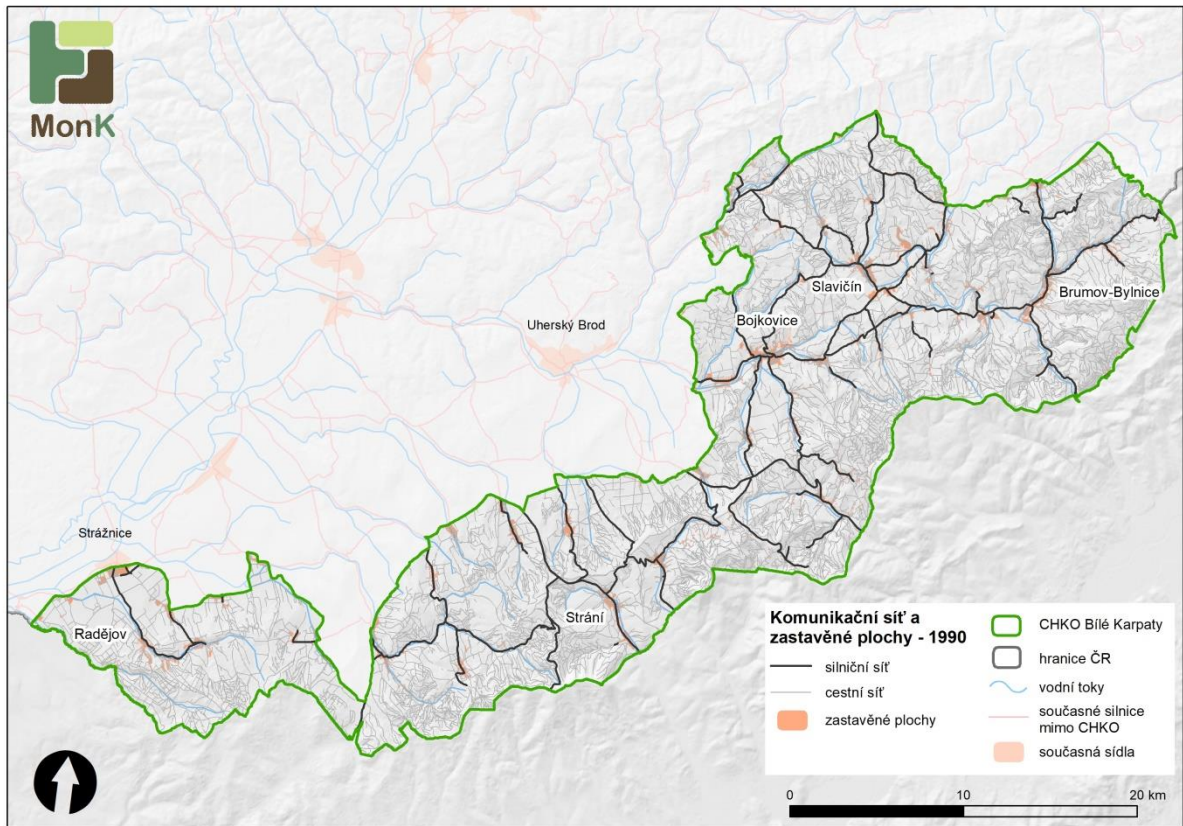
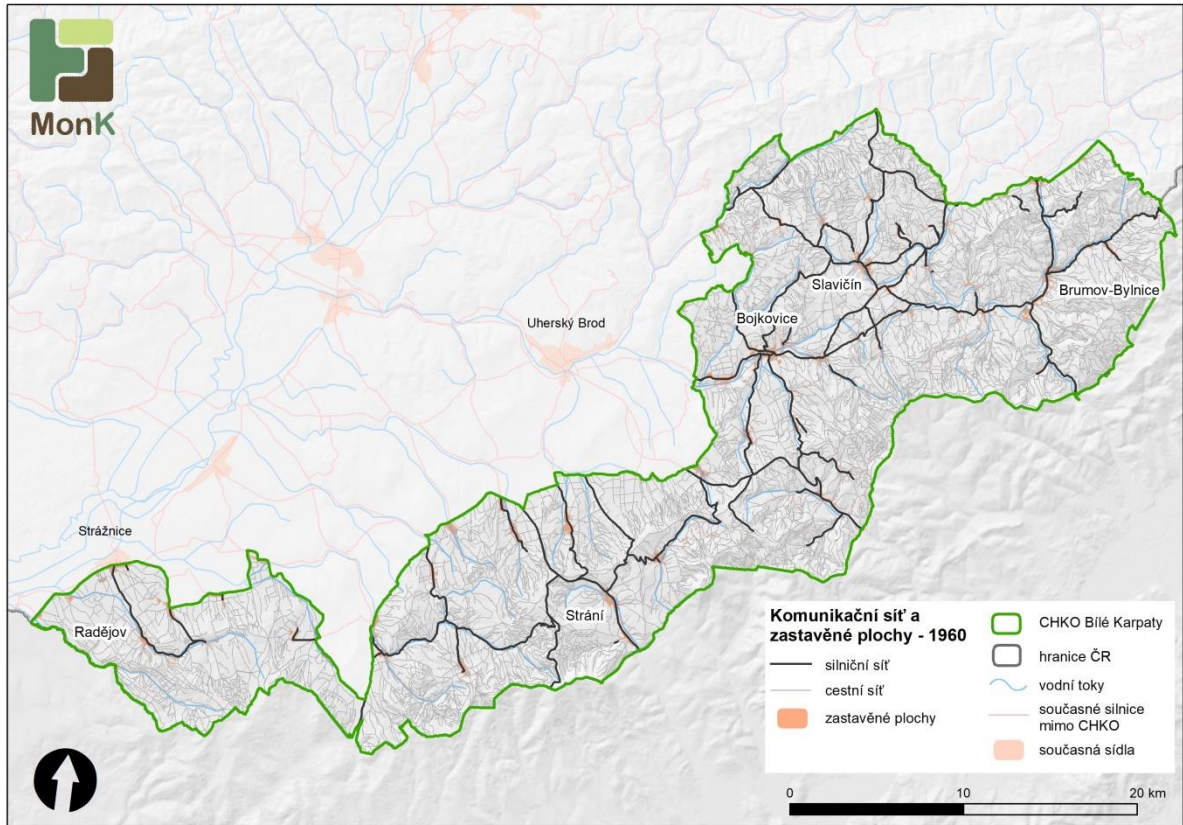
Díky kontinuitě lidské činnosti a osídlení v CHKO Bílé Karpaty byl patrný antropogenní tlak po celou sledovanou dobu. Již od 50. let narůstá plocha zástavby a rekreace. Plocha zástavby se zvětšila o více než 50 % původní rozlohy a plochy rekreace narostly více než 20x, přičemž po roce 1990 se ještě zvýšilo tempo budování areálů pro sjezdové lyžování.

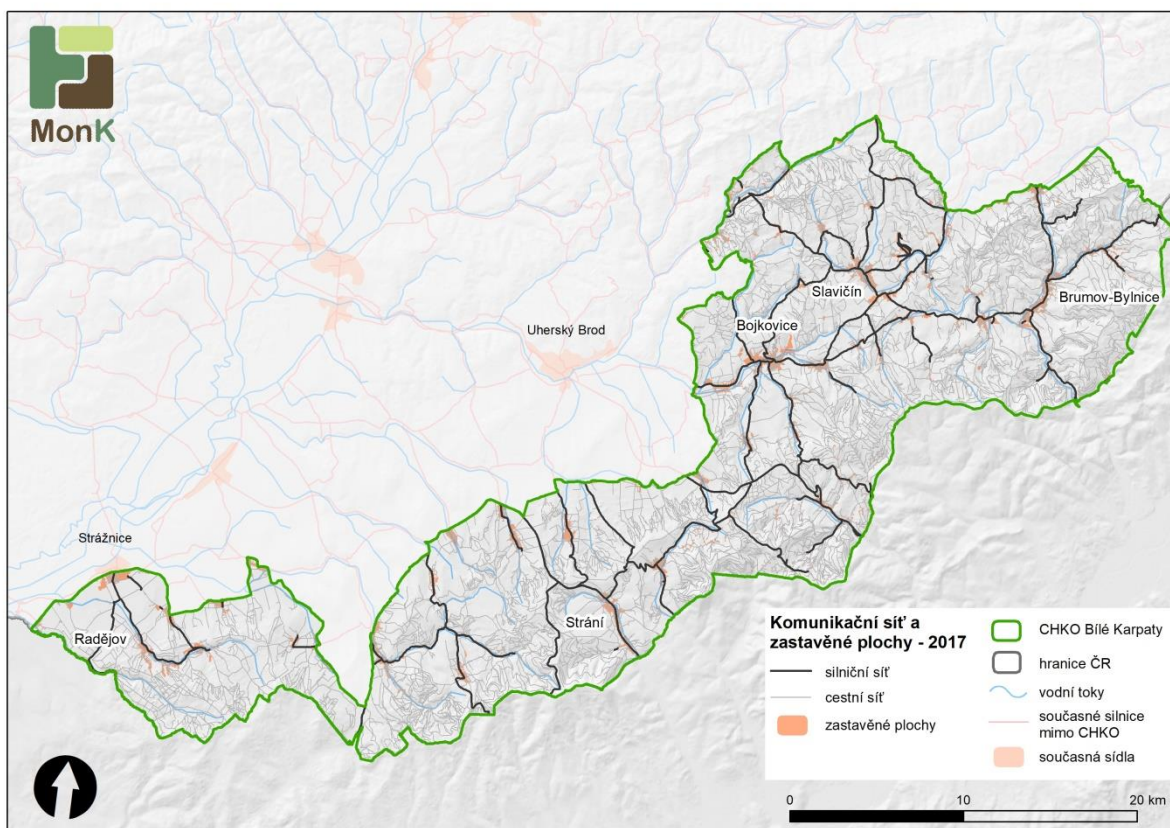
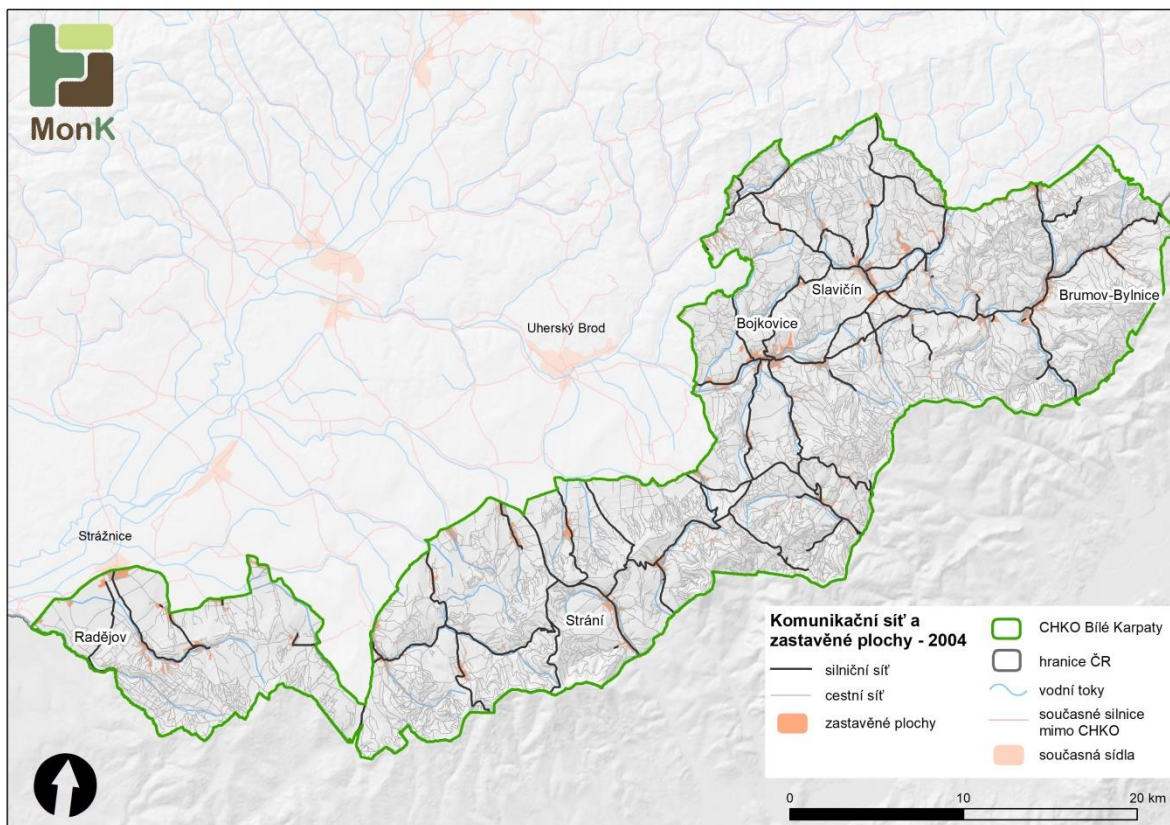
Naopak ubývalo v součtu komunikací – silnic přirůstalo jen nepatrně, větší nárůst díky rozvoji sídel zaznamenaly ulice, nejvýznamnější však byl zánik cest vedoucích ke snížení jejich délky o více než pětinu původního stavu. Hustota komunikací tak poklesla z 6,6 na 5,5 km na km².

V budoucnu jsou v CHKO plánovány značné zábory půdy hlavně u obcí Strážnice, Javorník, Starý Hrozenkov, Bojkovice, Záhorovice, Luhačovice, Slavičín nebo Brumov-Bylnice (nejen pro dopravní infrastrukturu – obchvaty měst, nové silnice). U ostatních obcí jsou zastavitelné plochy menší, ale často zasahují do volné krajiny.

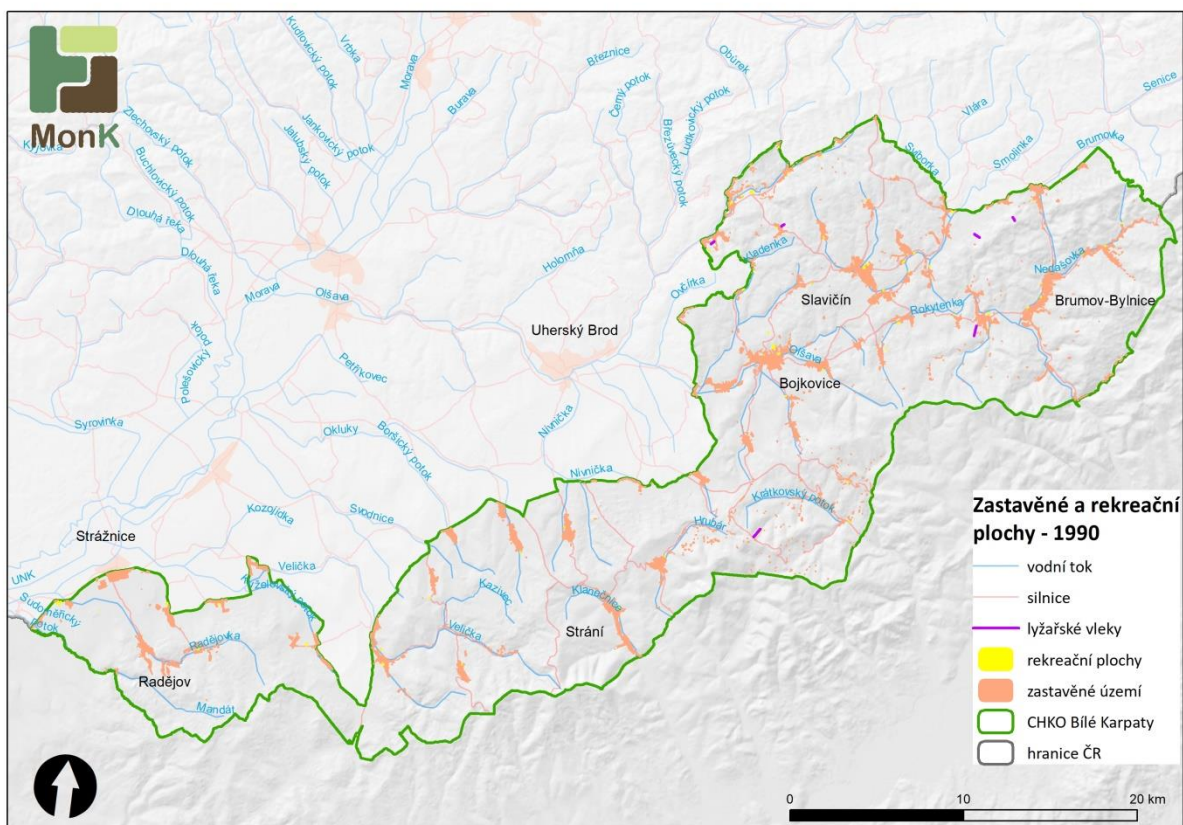
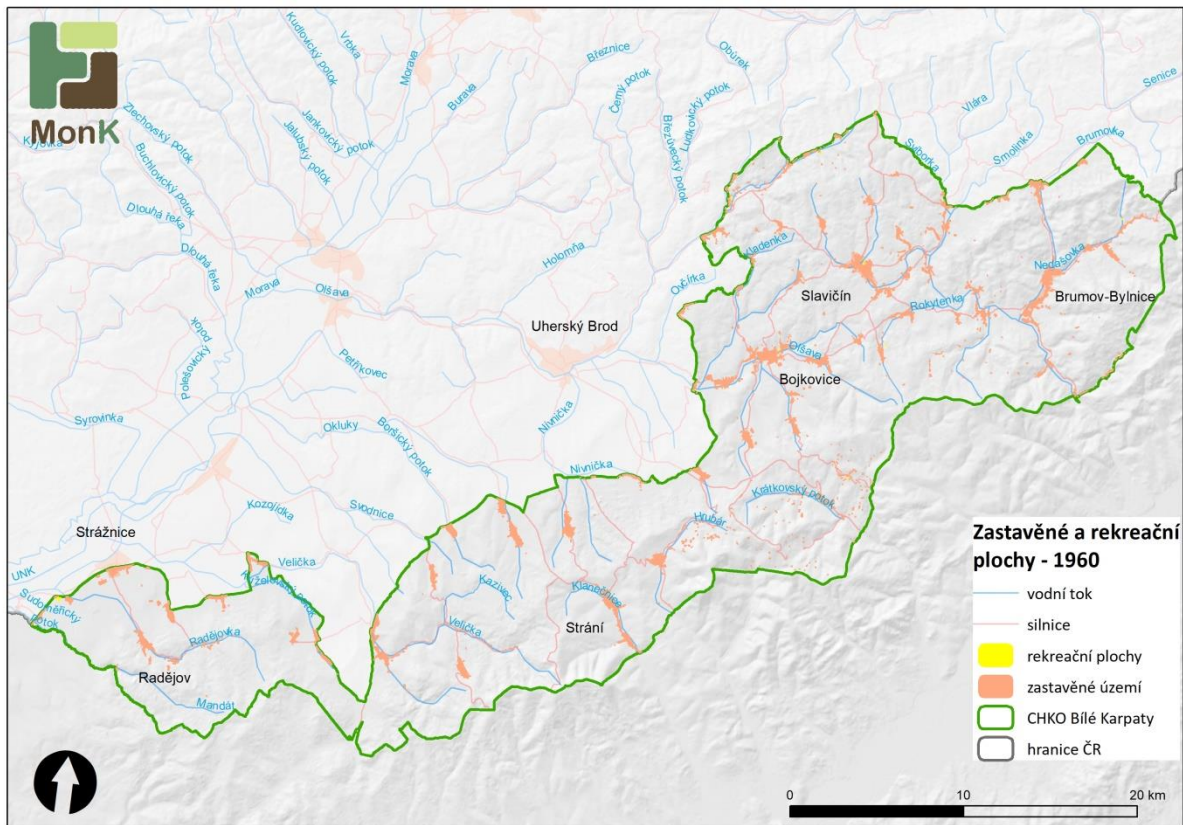
Tab. 3.1 Vývoj antropogenních prvků na území CHKO Bílé Karpaty

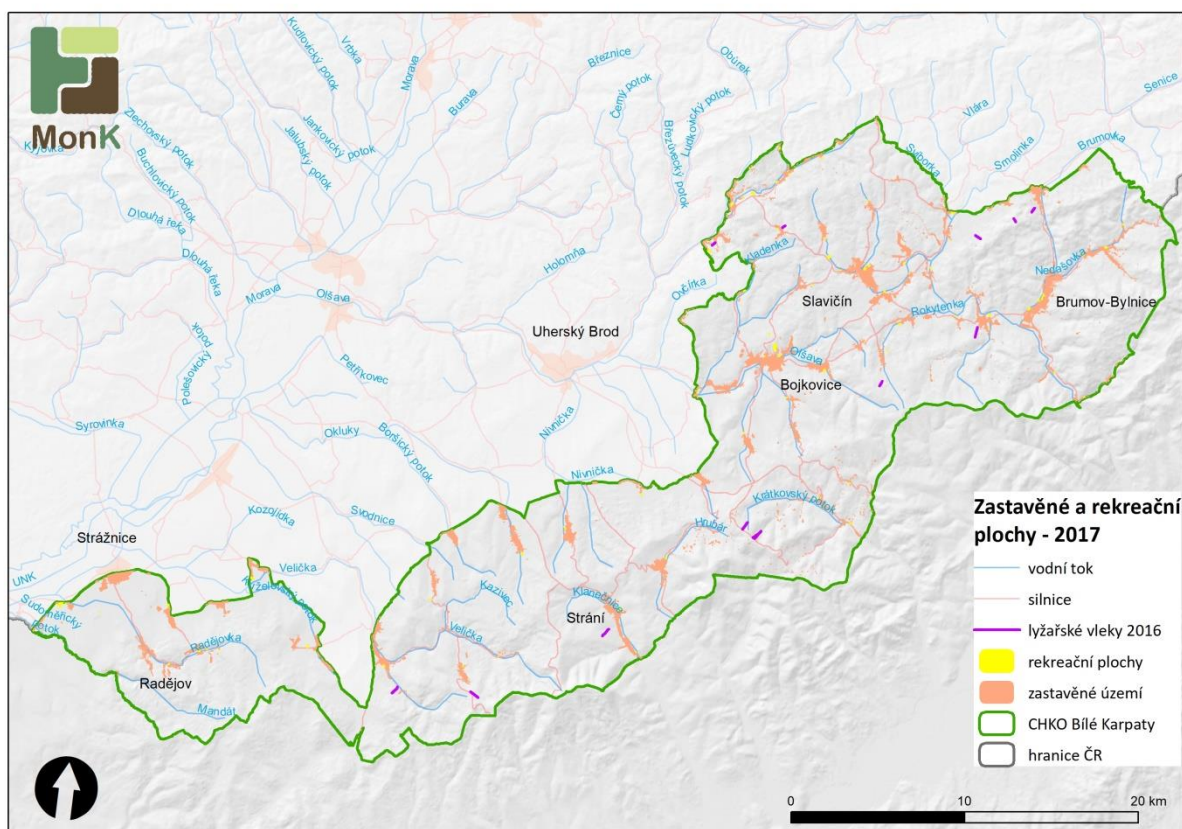
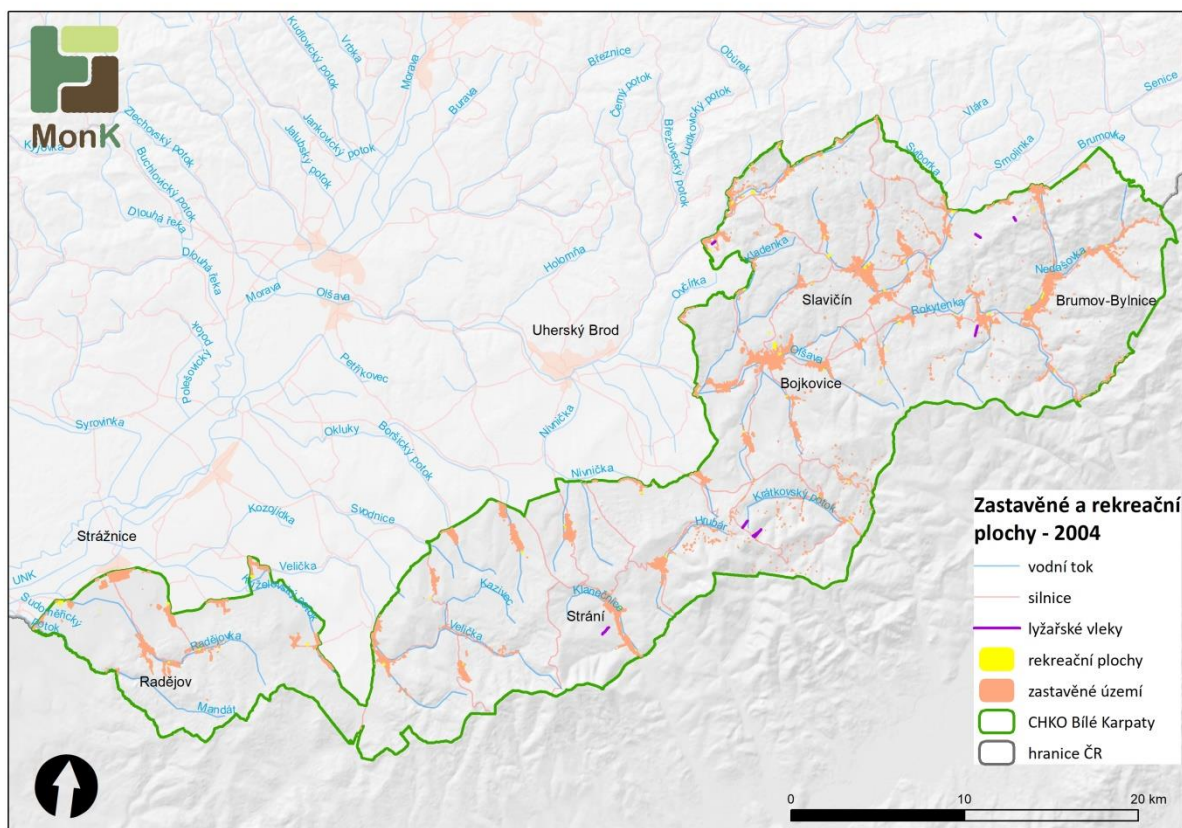
Rok	Délka komunikačních sítí (km)				Délka technické infrastruktury (km)	Délka rekreační infrastruktury (km)	Rozloha rekreačních ploch (ha)				Rozloha zastavěného území (ha)
	Silniční síť	Uliční síť	Cestní síť	Celkem	Elektrické vedení	Vleky, dráhy, můstky	Sjezdové tratě, skokanské můstky	Sportoviště	Kempy	Celkem	
1950/1960	359,36	288,97	4280,08	4928,40	-	0,00	0,00	4,98	0,00	4,98	2128,74
1990	368,18	340,79	3931,62	4640,59	-	2,25	7,95	47,27	3,38	58,60	2832,61
2006	378,89	370,03	3492,04	4240,97	435,99	3,72	19,49	60,62	3,53	83,64	3042,65
2017	380,21	391,32	3324,69	4096,23	448,20	5,56	24,52	67,49	3,53	95,54	3293,94

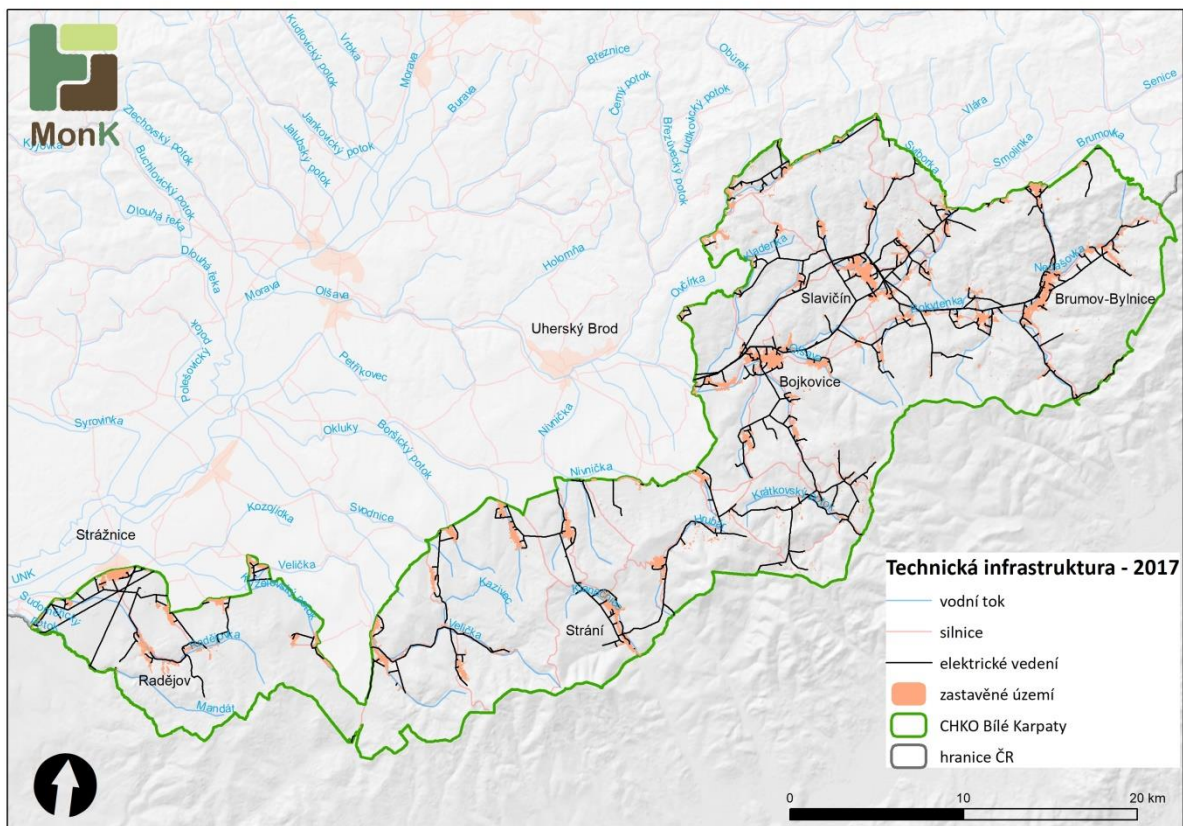
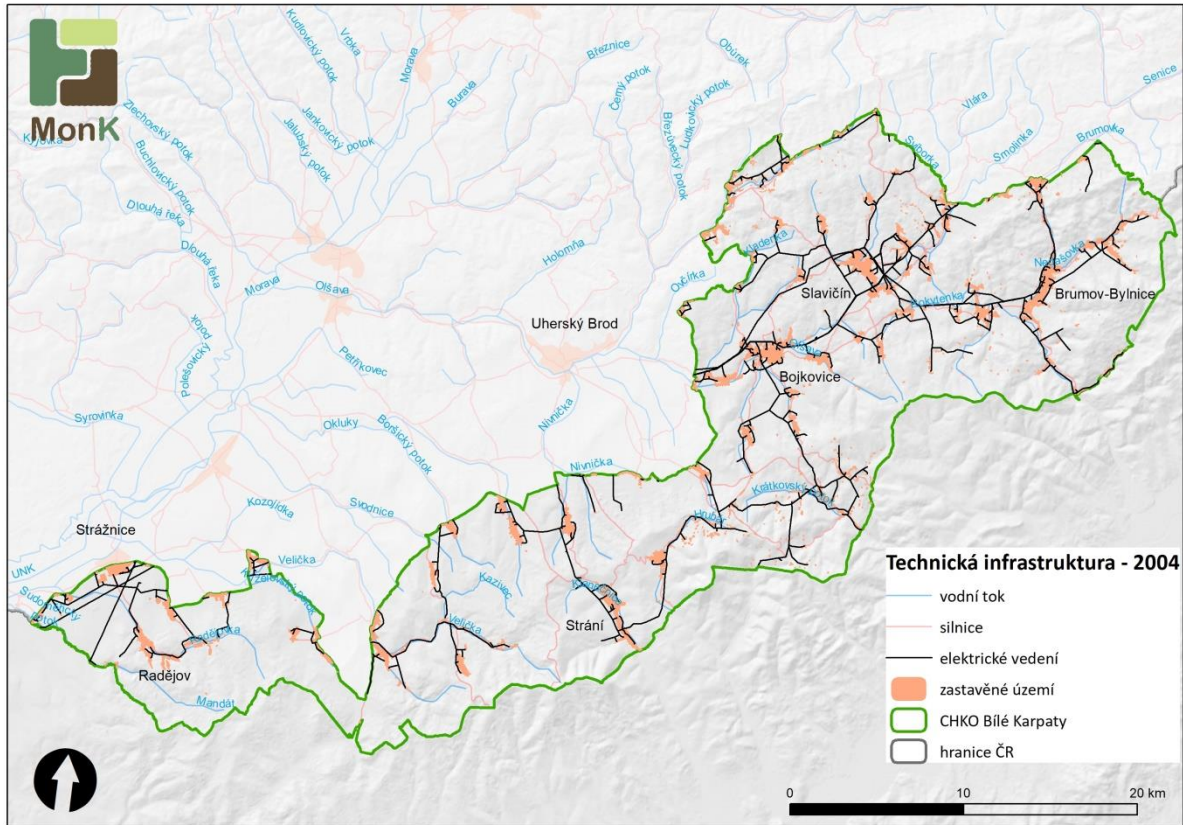

Obr. 3.1 Vývoj silniční a cestní sítě na území CHKO Bílé Karpaty od r. 1960 do 2017. Pozn. současná sídla jsou ilustrativními daty z databáze ArcČR® 500 vně zájmové území a zastavěné plochy (dále také území) jsou námi pořizovaná data v zájmových územích a za stanovené časové horizonty.

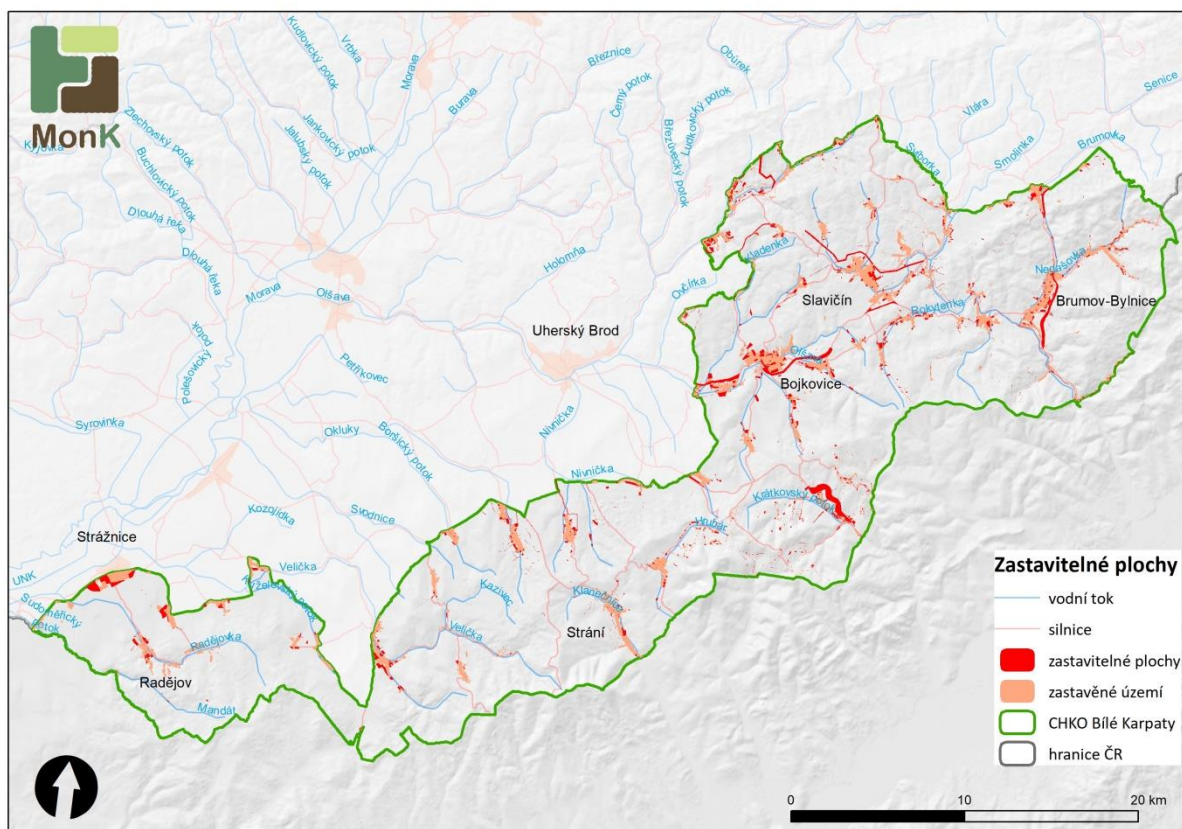

Obr. 3.2 Vývoj zastavěných ploch a prvků rekreační infrastruktury na území CHKO Bílé Karpaty mezi r. 1950 a 2017

Obr. 3.3 Vývoj technické infrastruktury na území CHKO Bílé Karpaty mezi r. 2004 a 2017

Obr. 3.4 Vymezení zastavitelných ploch na území CHKO Bílé Karpaty

4. Fragmentace krajiny

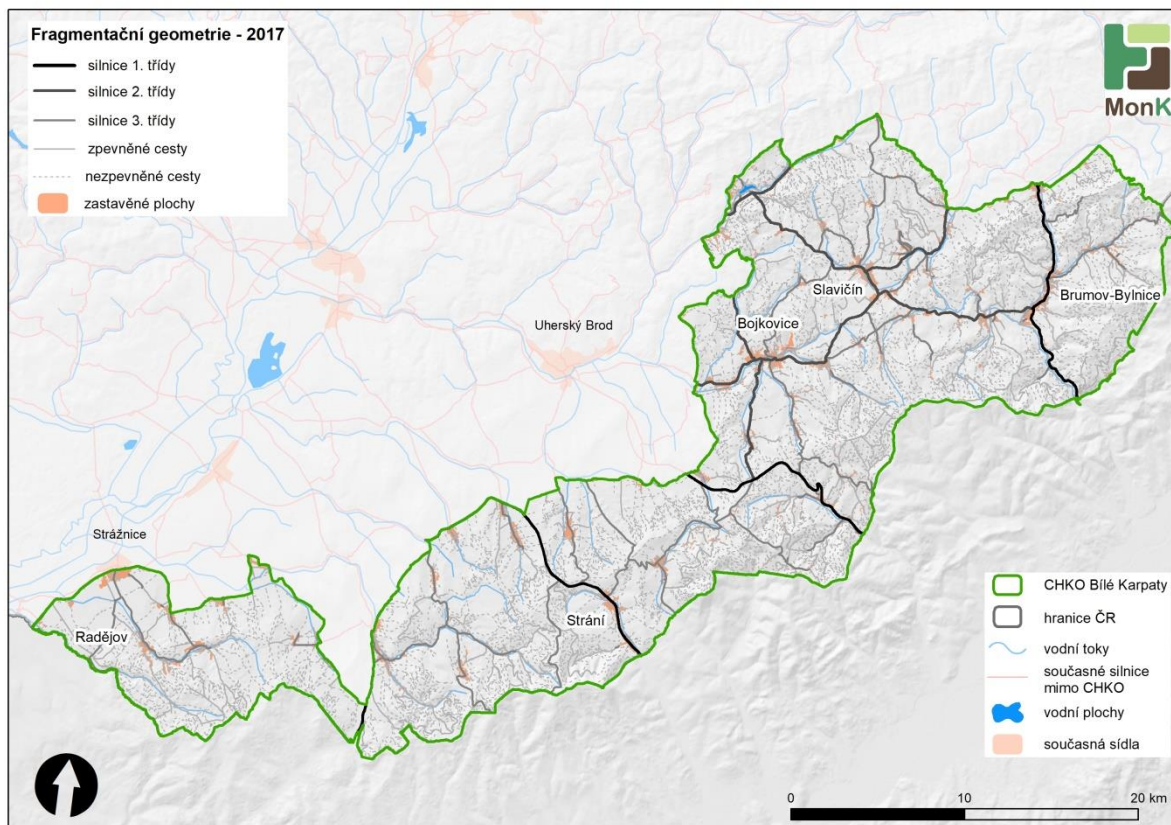
Míra fragmentace krajiny byla spočtena metodou efektivní velikosti oka (zkr. EVO) nad dvěma úrovněmi fragmentační geometrie v letech 1960, 1990, 2004 a 2017. První úroveň fragm. geometrie se skládá ze zástavby a silniční sítě (FG-a, blíže viz obecný úvod). Druhá úroveň fragm. geometrie (FG-b) obsahuje navíc cestní síť neboli účelové komunikace, zpevněné a nezpevněné cesty. Zahrnutí cestní sítě lépe přibližuje skutečný stav krajiny CHÚ, jelikož vystihuje její antropogenní ovlivnění (většinou hospodářského charakteru). Hodnoty EVO vyjadřují v přeneseném významu pravděpodobnost vzájemného propojení dvou náhodně umístěných bodů (organismů) v krajině. To znamená, že čím větší má výsledná proměnná hodnotu, tím vyšší je pravděpodobnost setkání a zároveň tím menší je míra fragmentace krajiny. Výsledky jsou prezentovány pomocí map a grafů, kde je míra fragmentace (neboli EVO) rozdělena do pěti stupňů (od nuly: velmi vysoká – vysoká – střední – nízká – velmi nízká). Rozdělení proběhlo na základě klasifikační metody přirozených intervalů s referenčním obdobím 2017. Jednotlivé stupně míry fragmentace odpovídají rozdělení hodnot míry fragmentace pro referenční období (rok 2017), se kterým jsou ostatní období porovnávána. V případě map je použita stejná klasifikační metoda s tím rozdílem, že hodnoty pro jednotlivá období odpovídají jejich přirozenému rozdělení (nikoli pouze referenčnímu roku). Porovnání s ostatními obdobími je u map pouze vizuální a upozorňuje na proměnu vymezení (ne)fragmentovaných území v prostoru a v čase.

Míru fragmentace CHKO určuje poměrně rozvinutá silniční síť s několika silnicemi mezinárodního významu a s navazující rozvinutou zástavbou (obr. 4.1). Plochy s velmi vysokou a vysokou mírou fragmentace (hodnoty EVO se pohybují do 24 km²) se nachází kolem větších sídel (Strání, Bojkovice,

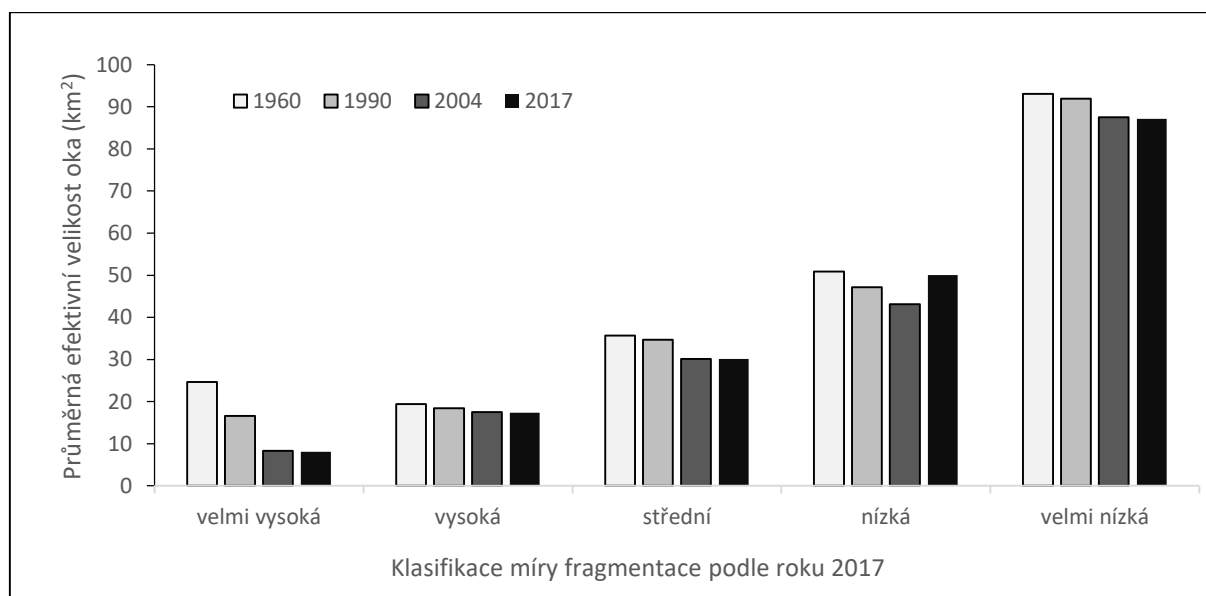
Slavičín). Naopak území s velmi nízkou mírou fragmentace (EVO nad 68 km²) leží u Radějova a mezi Bojkovicemi a Brumovem-Bylnicí (obr. 4.2). Vývoj míry fragmentace zástavbou a silnicemi (graf 4.1) podmiňuje rozvoj zastavěných ploch (zvláště v 80. letech před vyhlášením CHKO). Vlivem rozvoje zástavby se míra fragmentace CHKO postupně zhoršuje. Na poklesu míry fragmentace v území se naopak podílí změna kategorizace silnice na cestu, a to uzavřením silnice pro motorová vozidla (např. východně od Vápenek). Změna kategorizace silnic (např. z II. na I. třídu) nemá na míru fragmentace významný dopad.

Zahrnutím cestní sítě se míra fragmentace CHKO rapidně zhorší, neboť EVO dosahuje maximálně 7,5 km². Krajina CHKO je vlivem cestní sítě rozdrobená a mozaikovitá s převahou vysoké a velmi vysoké míry fragmentace (obr. 4.3). Na území CHKO se nachází několik ploch s velmi nízkou mírou fragmentace, které tvoří převážně trvalé travní porosty, lesy, ale z 1/5 také orná půda (velké spojitě lány). Pouze 11 % území s velmi vysokou mírou fragmentace tvoří zástavba, jinak opět převažují lesy a trvalé travní porosty, a to v důsledku husté cestní sítě potřebné pro hospodářskou činnost. Dopady cestní sítě na krajinu je však potřeba chápat v širším kontextu, nemusí se totiž vždy jednat o negativní vliv, neboť obhospodařování krajiny člověkem je zde zásadním procesem pro zachování vzácných druhů organismů. Délka cestní sítě se od roku 1960 postupně snižuje, čímž ovlivňuje míru fragmentace krajiny, která se časem zmenšila (kromě území s velmi vysokou mírou fragmentace, kde převládá vliv rozšiřující se zástavby, graf 4.2).

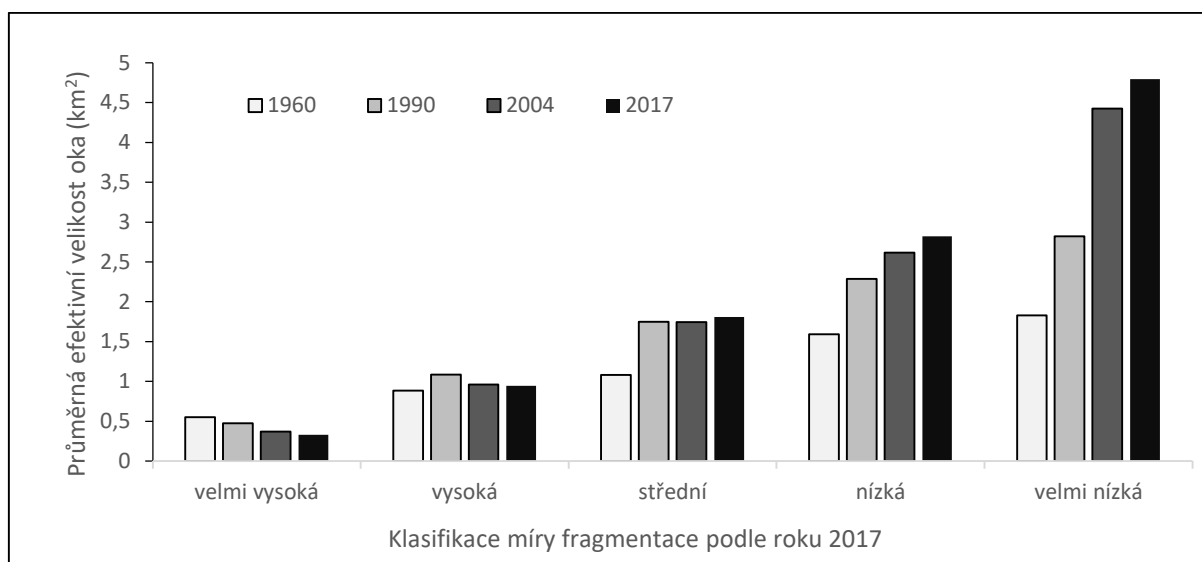
Rozvoj rekreačních ploch a rekreační infrastruktury je v kontextu míry fragmentace celé CHKO nepatrný, avšak na několika lokalitách způsobuje její výrazné zvýšení. Jedná se např. o okolí obcí Strání, Slavičín, či Mikulčín vrch u Lopeníku.

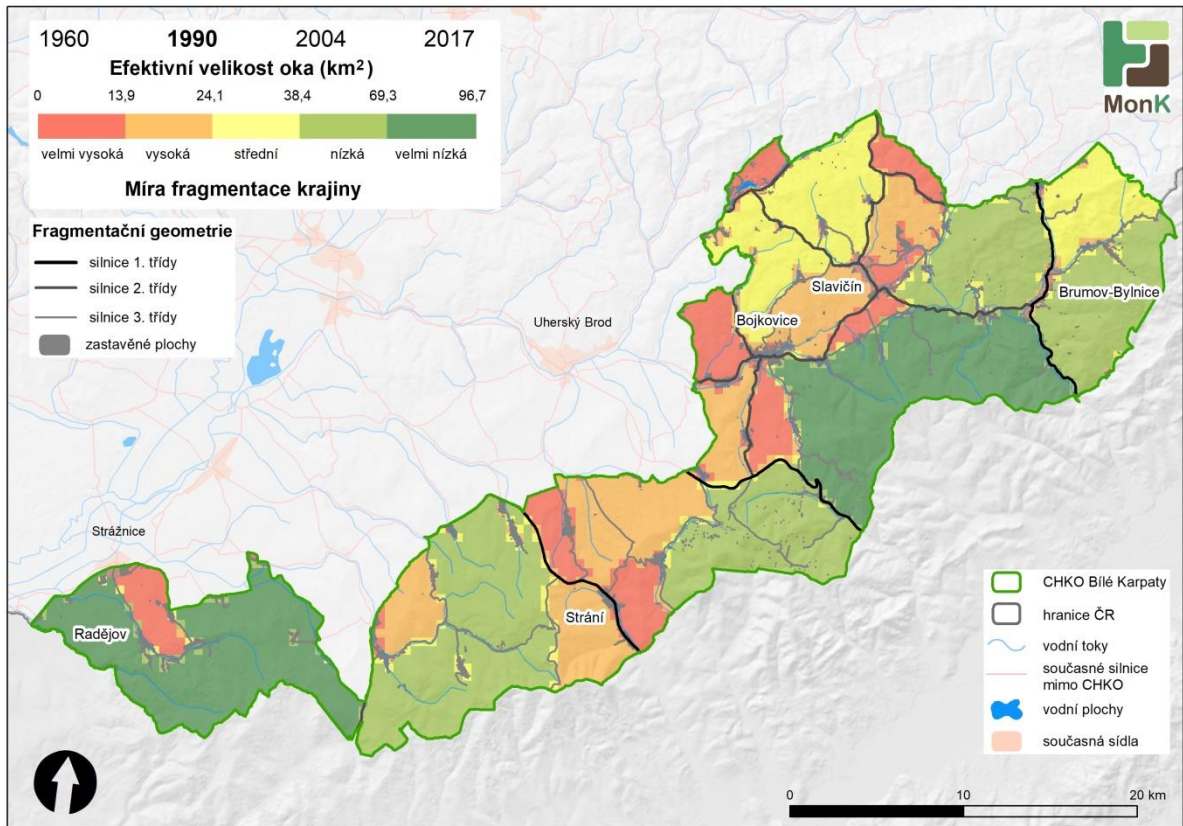
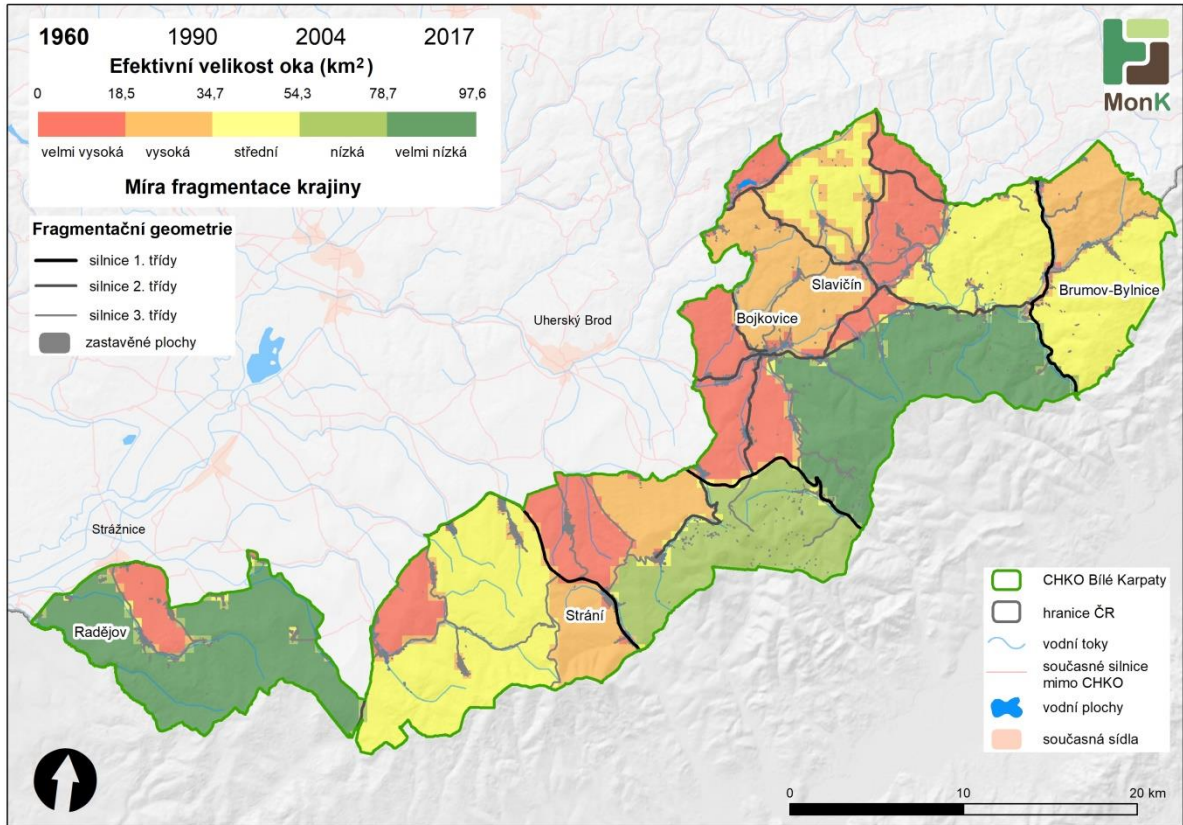
Obr. 4.1 Fragmentační geometrie CHKO Bílé Karpaty v roce 2017

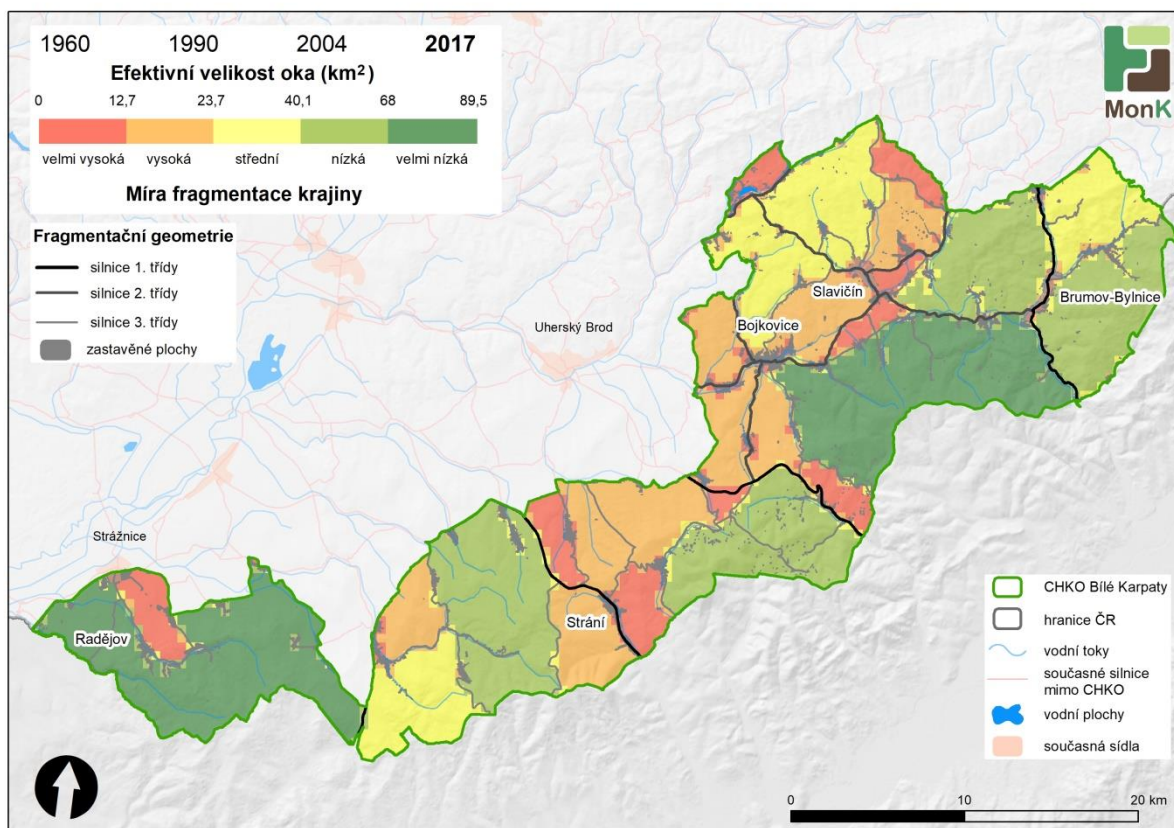
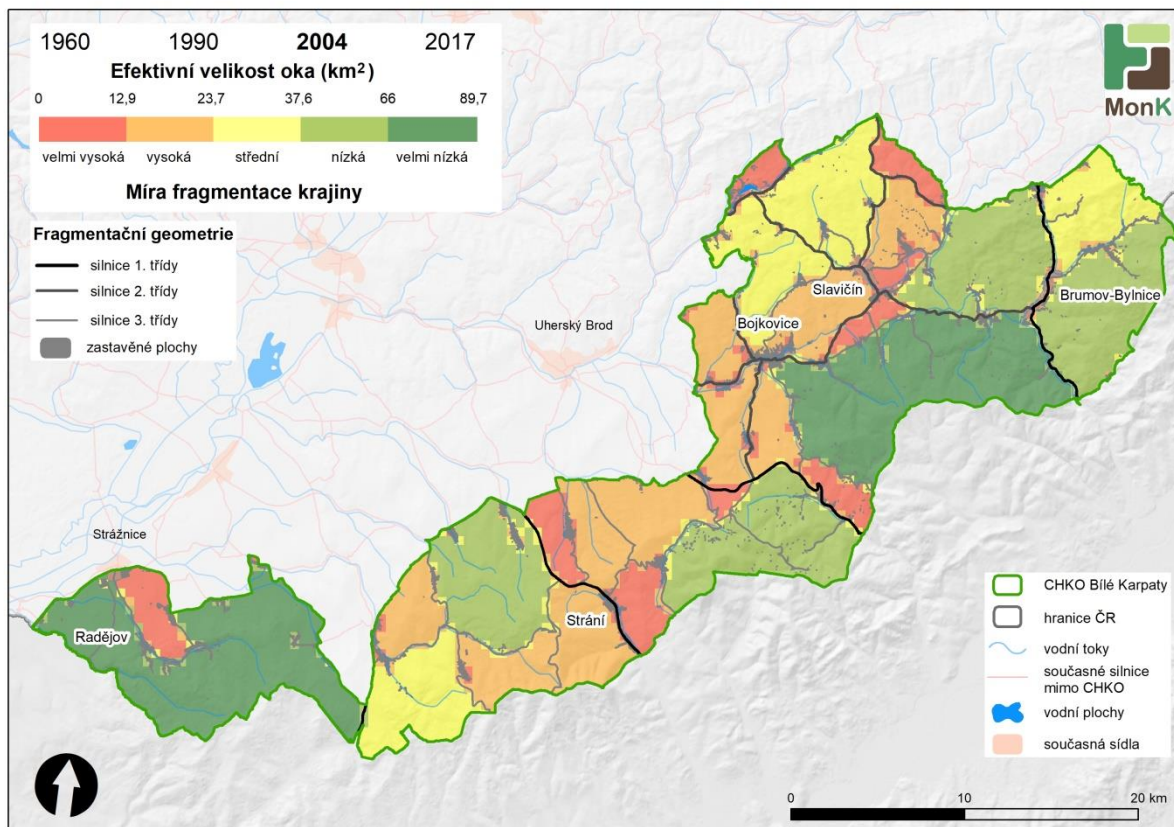

Graf 4.1 Průměrná efektivní velikost oka (km^2) odpovídající kategorizaci míry fragmentace krajiny (podle FG-a) CHKO Bílé Karpaty v jednotlivých letech (pozn.: Hranice intervalů odpovídají mapě pro rok 2017 a byly vytvořeny klasifikační metodou natural breaks (Jenks). Hodnoty pro ostatní roky jsou rozděleny do těchto intervalů. Bližší popis je uveden v textu.)

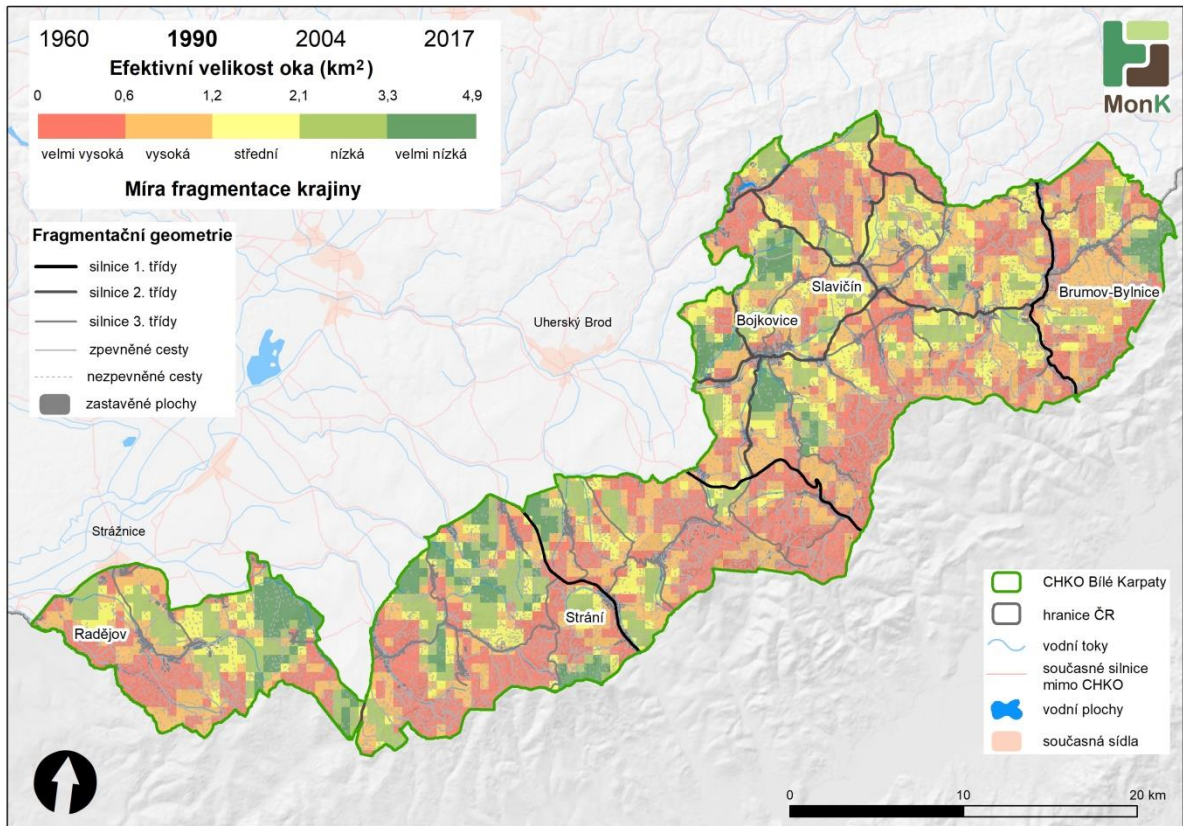
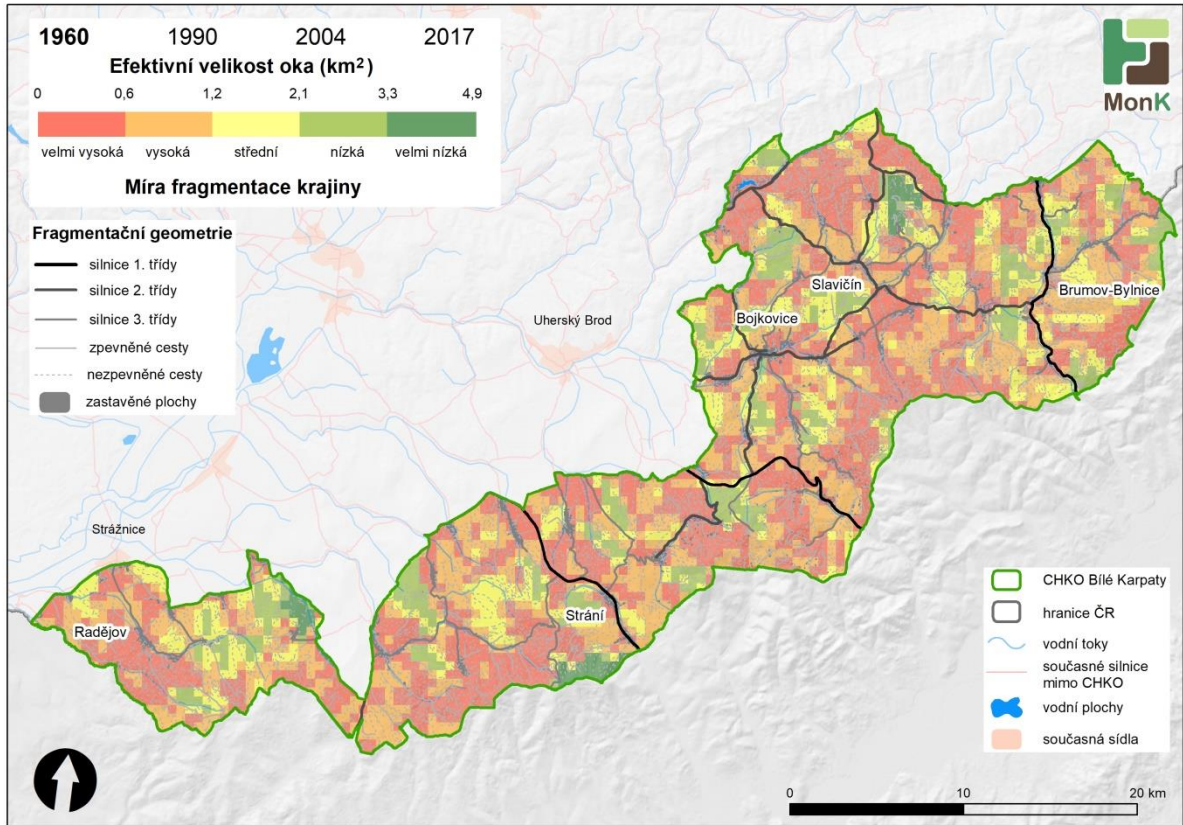

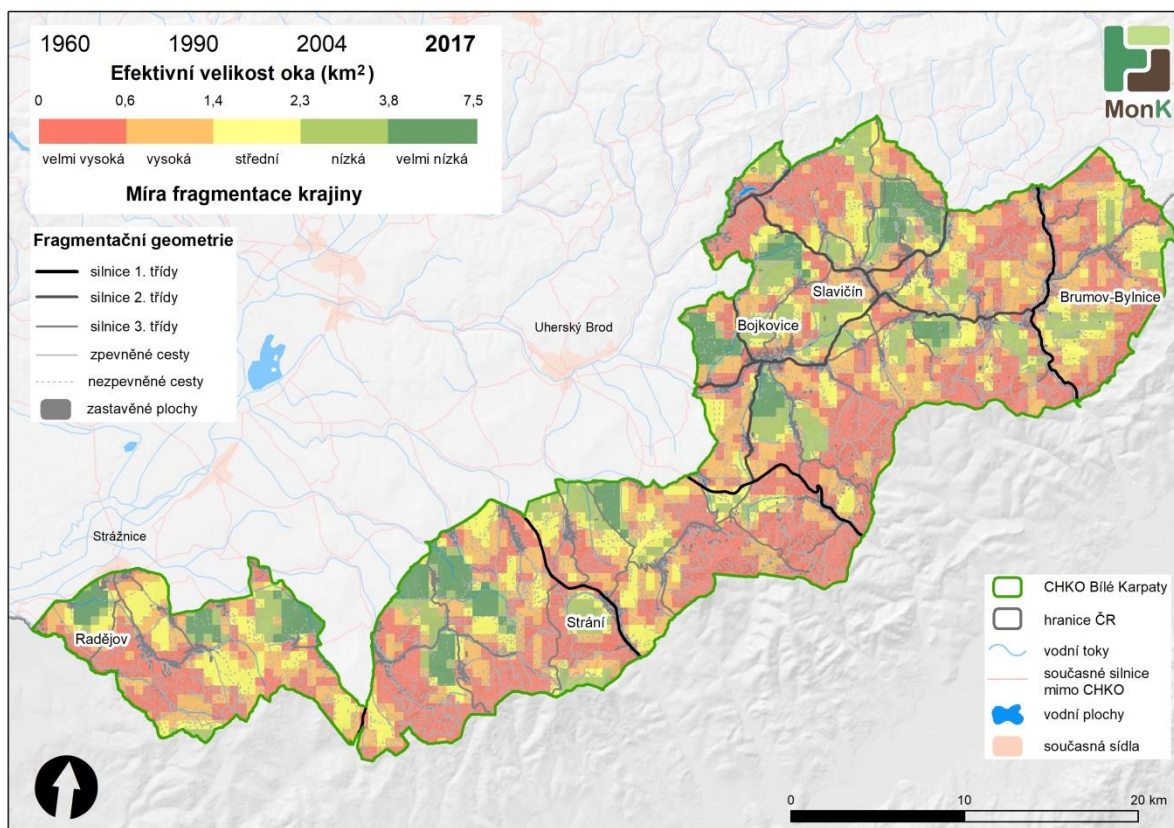
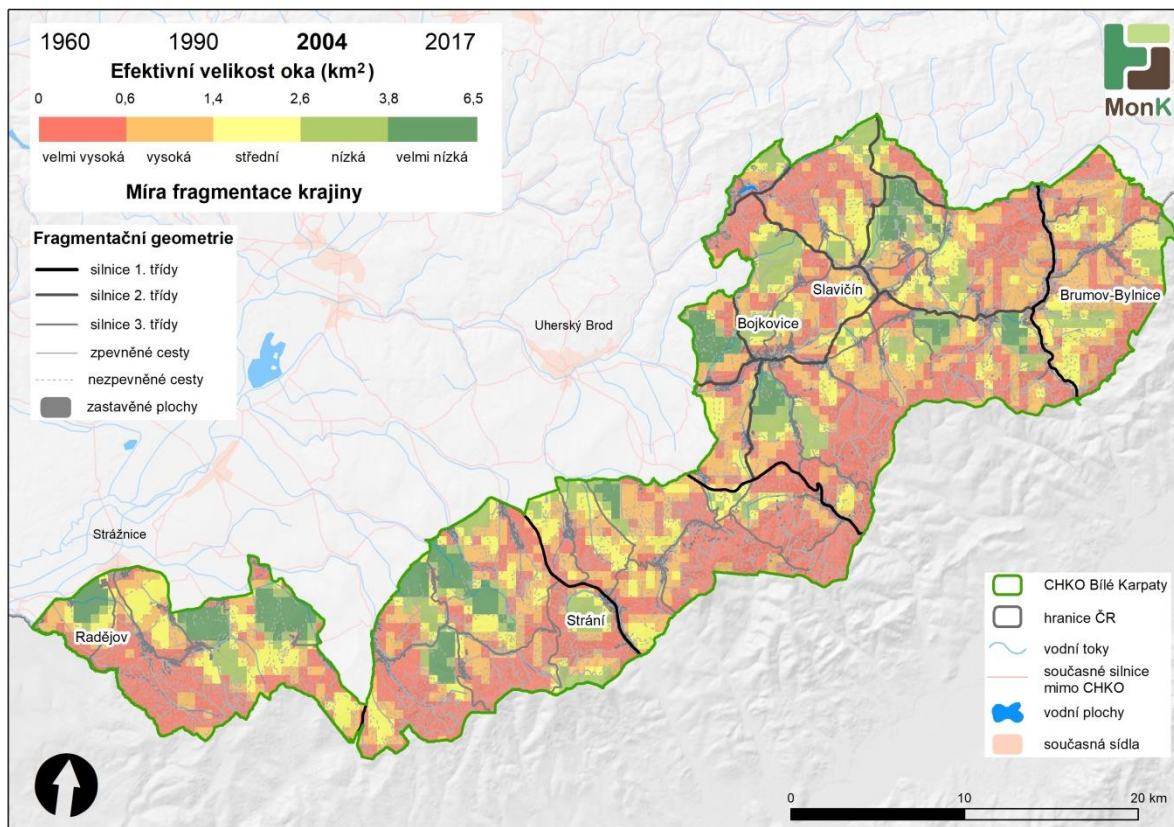
Graf 4.2 Průměrná efektivní velikost oka (km^2) odpovídající kategorizaci míry fragmentace krajiny (podle FG-b) CHKO Bílé Karpaty v jednotlivých letech (pozn.: Hranice intervalů odpovídají mapě pro rok 2017 a byly vytvořeny klasifikační metodou natural breaks (Jenks). Hodnoty pro ostatní roky jsou rozděleny do těchto intervalů. Bližší popis je uveden v textu.)

Obr. 4.2 Vývoj míry fragmentace krajiny (FG-a) v CHKO Bílé Karpaty od roku 1960 do roku 2017

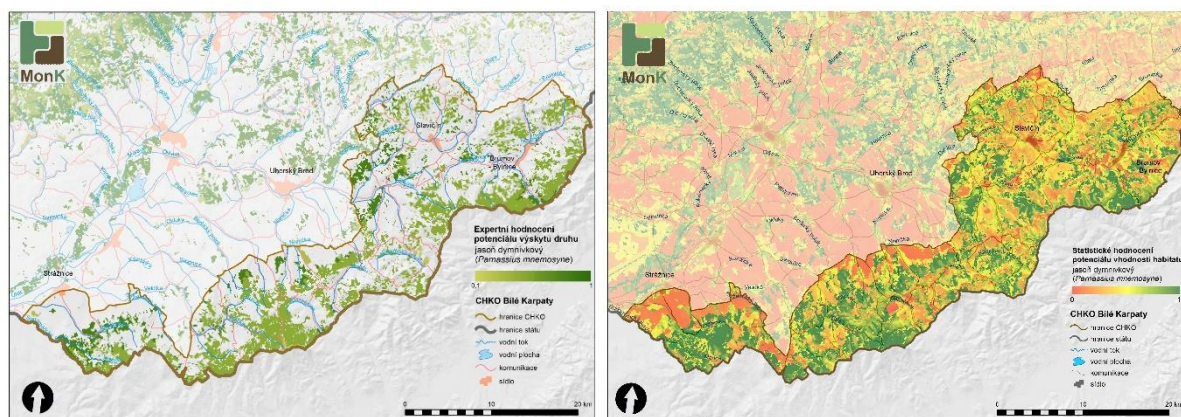
Obr. 4.3 Vývoj míry fragmentace krajiny (FG-b) v CHKO Bílé Karpaty od roku 1960 do roku 2017

5. Habitatové modelování

Pro území Bílých Karpat byly vybrány indikačně nebo ochránářsky významné druhy z několika taxonomických skupin (motýli, plži, obojživelníci, plazi, ptáci, savci), pro které byly připraveny habitatové modely. V případě druhů, kde byl k dispozici dostatek nálezových dat, byly zpracovány jak expertní, tak i statistické modely, které pak umožňují vzájemné srovnání subjektivního odborného a objektivního geostatistického pohledu na habitatové preference druhu. U některých druhů je pak představen pouze jeden typ výstupu, který byl vyhodnocen jako více reprezentativní.

Jasoň dymnivkový (*Parnassius mnemosyne*) je druhem, který má potenciál se vyskytovat v různých typech přírodních listnatých lesů s preferencí nižších a středních nadmořských výšek (Obr. 5.1). Je to v ČR kriticky ohrožený heliofilní motýl vázaný na prosvětlené lesy s podrostem dymnivky a pro udržení, případně rozšíření jeho populace je zásadní management lesů uchovávací nezapojenou strukturu lesních porostů s množstvím světlin, pasek a osluněných lesních lemů.

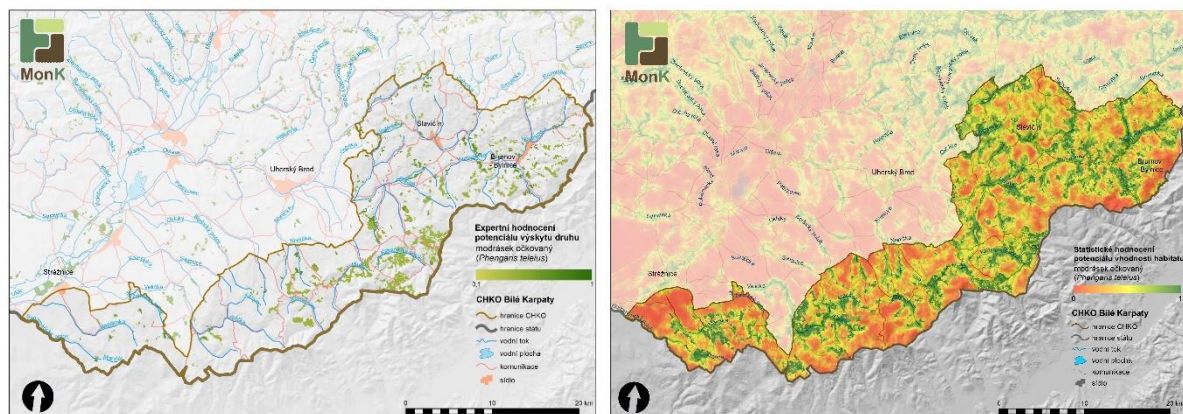
Expertní model shledává jako nejvhodnější lokality lesy v nižších polohách na vnějším okraji CHKO směrem do vnitrozemí či porosty v nejnižších částech Vlárského průsmyku. Statistický model postavený na typech habitatu, délce vegetační sezóny, oslunění lokality a heterogenitě prostředí (počet plošek krajinného pokryvu v okolí 500 m) hodnotí jako vhodné i kompaktnější lesní oblasti spíše blíže k hraničnímu hřebeni (oblast Javořiny, hřeben Studeného vrchu, oblast Machové, Rasové, Rudického potoka a Javorníku), ale současně i otevřenější plochy v oblasti Obory Radějov či okolí NPR Čertoryje. Velmi důležité faktory pro přítomnost druhu (prosvětlená struktura lesa, pařezinové hospodaření s krátkým obmýtím, množství pasek apod.) neumí daný model příliš zachytit. Tento typ lesního managementu však představuje způsob, jak populace tohoto druhu v oblasti stabilizovat či posílit, a proto by mu měla být věnována pozornost.

Obr. 5.1 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu jasoně dymnivkového (*Parnassius mnemosyne*)

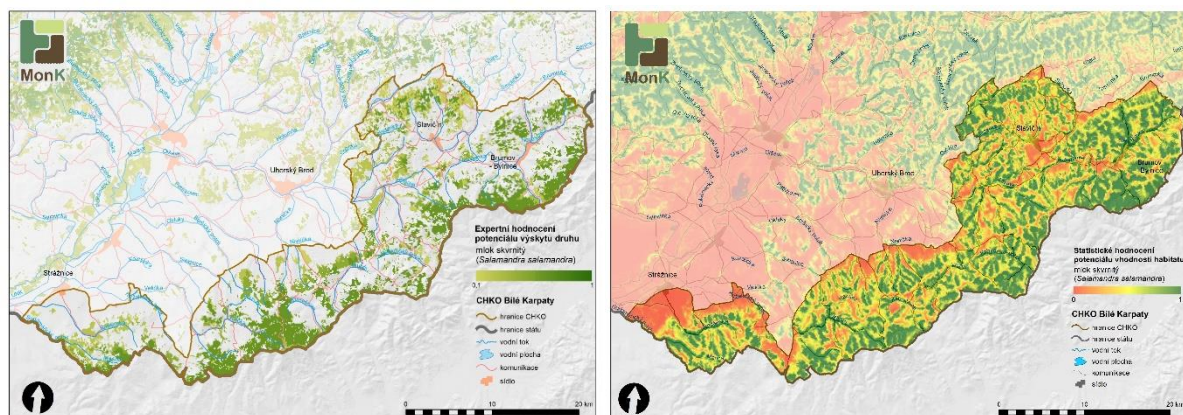
Modrásek očkovaný (*Phengaris teleius*) je svým výskytem úzce vázaný na přítomnost aluviálních a vlhkých luk se stabilním vodním režimem, což je dáno jeho úzkou vazbou na hostitelský druh mravenců (Obr. 5.2) a jedinou živnou rostlinu – krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*). Expertní model přisuzuje druhu dosti malé území v CHKO např. v oblasti Vyškovce, Vápenice či širší okolí Žitkové. Vyšší potenciál pro výskyt tohoto druhu je identifikován v nadmořských výškách pod 400 m n. m. Expertní model postavený především na hodnocení habitatů (KVES), vzdálenosti od vodních toků a heterogenitě krajinného pokryvu považuje za vhodné širší území, často v nivách místních potoků a říček. Model

neumí zachytit pro druh zásadní faktor – načasování seče lokality tak, aby v červenci (době letu imág) byly na stanovišti k dispozici hlávky totenu pro kladení vajíček. To je zásadní managementové opatření (seč až koncem srpna), které by stabilizovalo či posílilo populace daného druhu v oblasti.

Obr. 5.2 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu modráška očkovaného (*Phengaris teleius*)

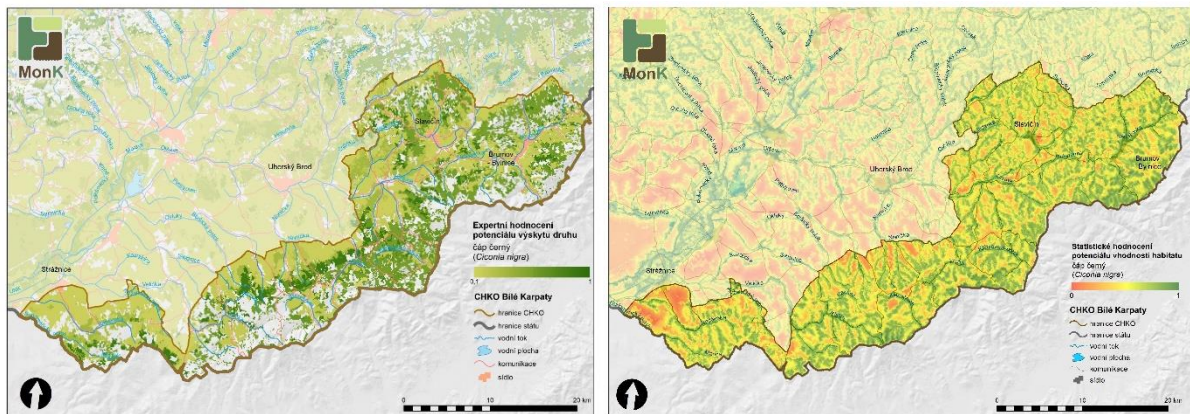
Mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*) je ve svém výskytu vázán na vlhké listnaté a smíšené lesy, obvykle v členitém terénu. Žije v blízkosti čistých pramenišť, studánek a v hluboce zařízlých údolích lesních potoků, které potřebuje pro naklazení svých larev (Obr. 5.3). Výrazně méně často se může objevovat v lesích hospodářských s vyšším zastoupením jehličnanů. Vyskytuje se od nížin do nižších horských oblastí, těžištěm rozšíření jsou však střední nadmořské výšky. Expertní model přisuzuje nejvyšší potenciál rozšíření mloka oblastem rozsáhlejších lesních celků. Statistický model, který bere do úvahy typ habitatu, nadmořskou výšku, vertikální heterogenitu reliéfu a vzdálenost od vodního toku, přisuzuje vysoký potenciál v podobných oblastech jako model expertní, navíc však zahrnuje i velké množství údolí lesních potoků.

Obr. 5.3 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu mloka skvrnitého (*Salamandra salamandra*)

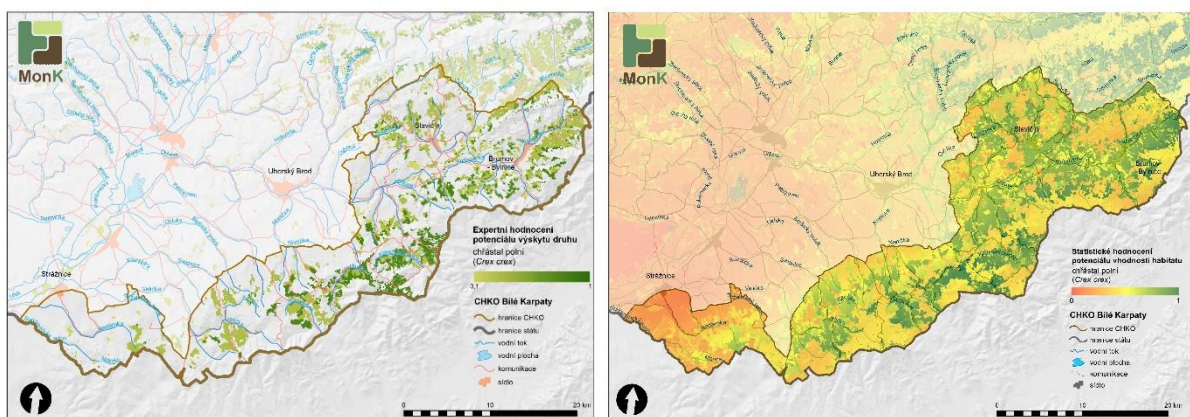
Čáp černý (*Ciconia nigra*) vyhledává lesnaté oblasti se zarybněnými potoky, řekami a mělkými stojatými vodami, kde si hledá potravu (Obr. 5.4). Hnízdí většinou na velkém stromě v rozvolněném vzrostlém stromovém porostu v prostorově rozsáhlejších komplexech lesa všech typů. Vyskytuje se od nížin až po horské oblasti, ale vyšší potenciál výskytu má hlavně ve středních nadmořských výškách až k horní hranici lesa, především proto, že se právě zde nacházejí jím preferované biotopy. Expertní model přisuzuje velký potenciál lesním oblastem na severozápadních, do vnitrozemí obrácených

svazích hřebene, který se táhne od oblasti NPR Porážky směrem k severovýchodu (zhruba vrchy Lesná, Studený Vrch, Lokov, Ochoz). Statistický model založený na typu habitatu, vzdálenosti od vodních toků a vertikální heterogenitě reliéfu přisuzuje vysoký potenciál oblastem okolo menších toků především v lesních oblastech. Jedná se např. o oblast Velké Javořiny, horní Drietomice a Chladného vrchu. V otevřenějších stanovištích pak místům na tocích krytým stromovou vegetací či alespoň keři (např. Velička s přítoky).

Obr. 5.4 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu čápa černého (*Ciconia nigra*)

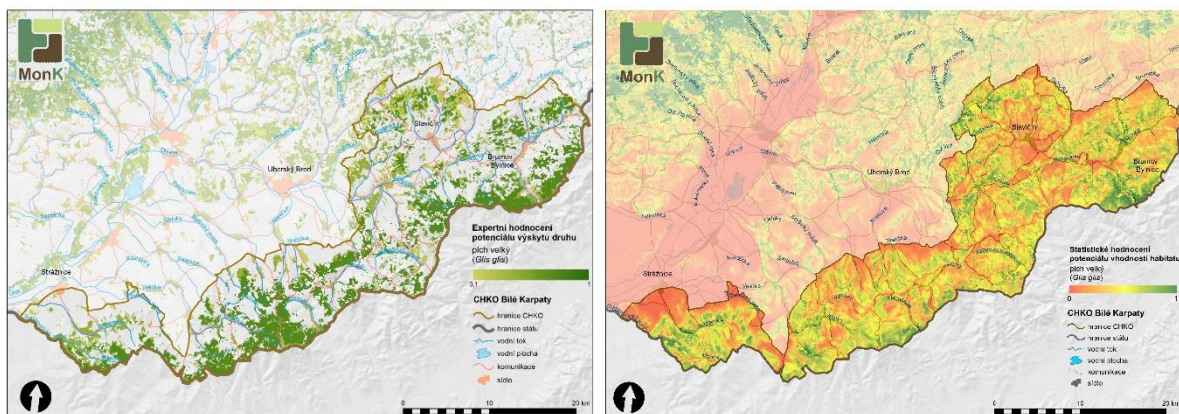
Chřástal polní (*Crex crex*) obývá především extenzivně využívané mezofilní či aluviální a vlhké louky. Tyto biotopy expertní i statistický model dosti dobře zobrazují. Vhodné biotopy nalzáme např. v oblasti Vyškovce, obce Lopeník, Strání apod. Druh je citlivý na seč v období sezení na vejcích a vyvádění mláďat (faktor, který nemůže model zachytit). Vyhovuje mu heterogenní prostředí (přikopy, křoviny, prameniště), které znesnadňuje velkoplošnou strojovou seč a následně tak přispívá k zachování vyšší bylinné vegetace na lokalitě. Pozdní načasování seče a zachování heterogenit lokality, které uchovávají vyšší bylinnou vegetaci, představují zásadní managementová opatření, která přispívají k přežití či stabilizaci populací tohoto druhu.

Obr. 5.5 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu chřástala polního (*Crex crex*)

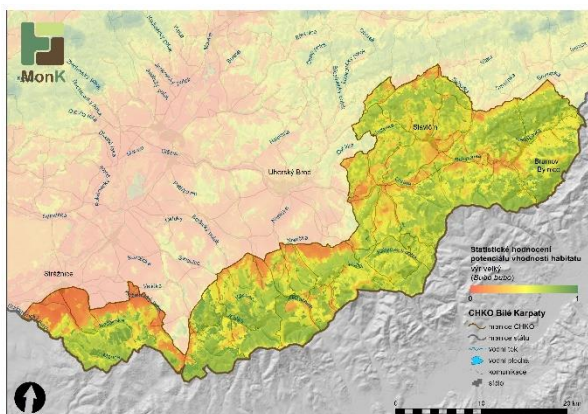
Plech velký (*Glis glis*) je malý savec biotopově vázaný zejména na přirozené listnaté lesy, jejich okraje a světliny či křovinaté stráně v geomorfologicky členitých lokalitách (Obr. 5.6). Často se vyskytuje hemisynantropně a využívá městských zelených ploch, parků a okrasných i užitkových zahrad. Přednostně osidluje střední a nižší nadmořské výšky do 800 m n. m., což výškově odpovídá takřka celému území CHKO Bílé Karpaty.

Výstupy obou modelů ukazují na vhodnost prostředí zejména v oblasti hraničního hřebene, expertní posouzení navíc hodnotí jako vhodné i lesní komplexy v nižších nadmořských výškách, např. severně od Slavičína či v okolí Strání. V případě statistického modelu nebylo možné zachytit některé ekologické proměnné (potravní nabídka, úkrytové možnosti denní i pro dlouhou hibernaci), které jsou klíčové pro dlouhodobé přežívání populací plcha velkého. Oba modely zároveň ukazují relativně vysokou míru fragmentace jednotlivých plošek vhodného habitatu, proto by ochránářská pozornost měla být věnována také zachování jejich propojení. Statistický model ukázal vyšší potenciál např. v oblasti hraničního hřebene u Brumova-Bylnice či v zalesněných údolích Mandátu, Radějovky a Hrubého potoka.

Obr. 5.6 Expertní a statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu plcha velkého (*Glis glis*)

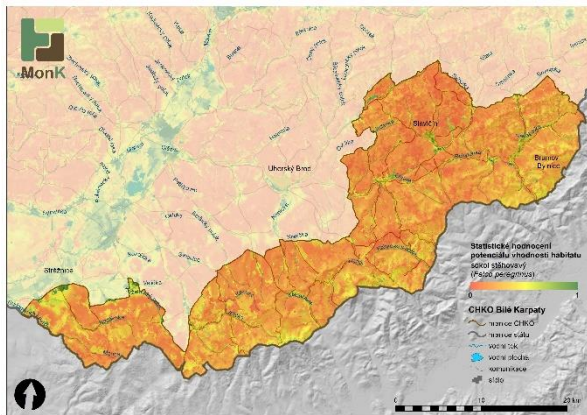
Výr velký (*Bubo bubo*) je naše největší sova hnízdící především v lesním prostředí odkud vyletuje na otevřená prostranství lovit. Hnízda umísťuje nejčastěji na skalách či ve svazích. To reflektuje i statistický model (Obr. 5.7) založený na faktorech jako nadmořská výška, typ habitatu, vzdálenost od skal a vertikální heterogenita reliéfu. Statistický model ukazuje jako vhodné prostředí členité lesní oblasti např. na vrchu Háj východně od Velké nad Veličkou a jako zcela nejvhodnější pak lesem obklopené vertikálně členěné plošky se skalami. Velmi vhodné jsou také lomy JZ od Komní či východně od Bzové. Bohužel se jedná o lomy aktivní, což model neumí zachytit. Upozorňuje nás to však, že v případě ukončení těžby se jedná o dosti vhodné lokality pro výskyt tohoto druhu.

Obr. 5.7 Statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu výra velkého (*Bubo bubo*)

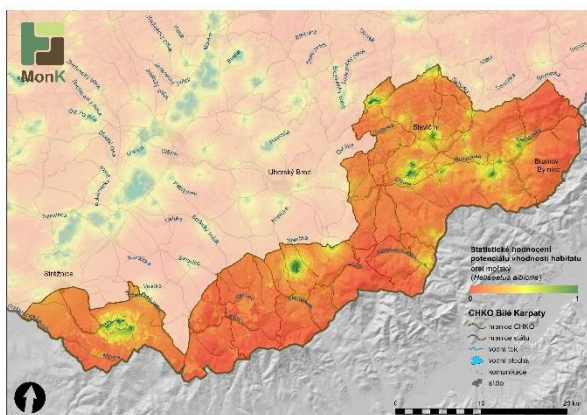
Sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*) je druh vázaný hnízdištěm především na skalní stěny, ale využívající jako náhradní stanoviště vysoké lidské stavby (kostelní věže apod.). Z tohoto důvodu je potenciál

tohoto druhu postavený na statistickém modelu v oblasti Bílých Karpat velmi nízký (Obr. 5.8) a jako nejpříznivější nám tak překvapivě vycházejí „náhradní“ místa v intravilánech obcí jako je Slavičín či Strážnice. Hlavními faktory, na kterých byl model postaven, jsou habitat, vertikální heterogenita reliéfu a vzdálenost od skal.

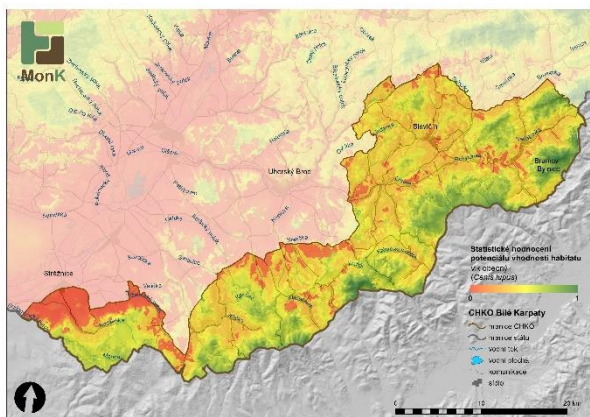
Obr. 5.8 Statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu sokola stěhovavého (*Falco peregrinus*)

Orel mořský (*Heliaeetus albicilla*) má v Bílých Karpatech podle statistického modelu minimální potenciál výskytu. Tento pták se ve střední Evropě vyskytuje především v rybníkatých oblastech či u jiných velkých stojatých vod. Z tohoto důvodu model ukazuje jako místo možného výskytu lokality jako VN Bojkovice, Ordějov, Lubná, VN Luhačovice (Obr. 5.9). Model bere v úvahu habitat, vzdálenost od bažin a stojatých vod.

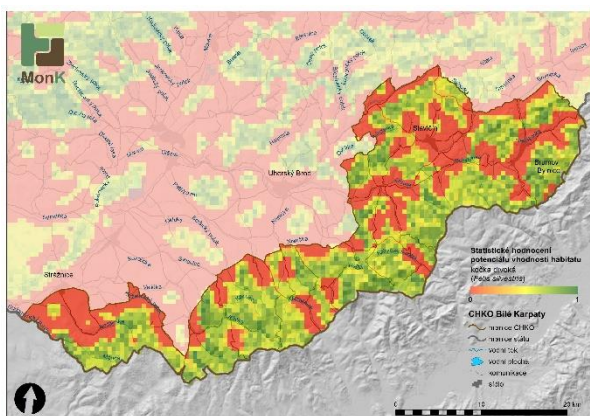
Obr. 5.9 Statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu orla mořského (*Heliaeetus albicilla*)

Vlk obecný (*Canis lupus*) nemá na základě statistického modelu příliš vysoký potenciál v dané oblasti. Tato šelma je značně přizpůsobivá a je schopna překonávat i velké vzdálenosti v suboptimálních biotopech. Statistický model postavený na hodnocení typů habitatu, nadmořské výšky a vzdálenosti od silnic nachází vhodnější okrsky např. v oblasti Lopeníků či v prostoru východně od Brumova-Bylnice (Obr. 5.10).

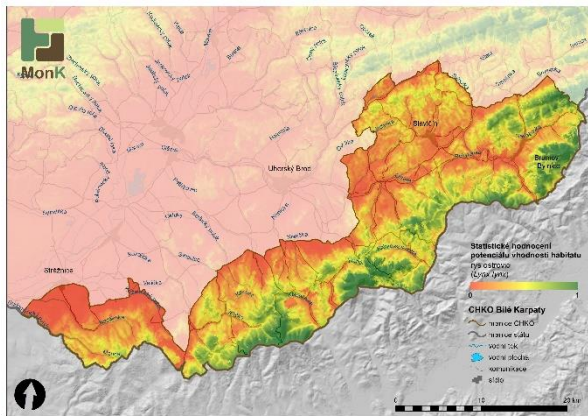
Obr. 5.10 Statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu vlka obecného (*Canis lupus*)

Kočka divoká (*Felis silvestris*) je druhem, pro který byl statistický model (Obr. 5.11) vypracován na základě dat o typu biotopu, nadmořské výšce a délce trvání sněhové pokrývky; validace proběhla s využitím nálezových dat ze Slovenska. Z modelu je patrné, že nevhodné oblasti jsou soustředěny do odlesněných oblastí v nižších polohách a okolí sídel. Jako vhodnější se jeví např. okrsky v oblasti Lopeníků a Kobylce či vrchu Háj.

Obr. 5.11 Statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu kočky divoké (*Felis silvestris*)

Rys ostrovid (*Lynx lynx*) nachází podle statistického modelu, který je postavený na analýze habitatů, nadmořské výšce a vertikální heterogenitě biotopu vhodné prostředí hlavně v lesnatých oblastech Velké Javořiny, Lopeníků a hraničních oblastech východně od Brumova-Bylnice (Obr. 5.12).

Obr. 5.12 Statistické hodnocení habitatové vhodnosti na příkladu rýsa ostrovida (*Lynx lynx*)

Dále byla zpracována expertní hodnocení habitatové vhodnosti pro tyto druhy: vrkoč útlý (*Vertigo angustior*), kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*), čolek obecný (*Lissotriton vulgaris*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), užovka stromová (*Zamenis longissimus*), strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*). Mapové výstupy modelů jsou vzhledem k rozsahu zprávy prezentovány pouze v přílohách.